

Cena 15 gr.

Dziś 12 stron

KURJER POWSZECHNY

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Redakcja i Administracja:
Kraków, Rynek 6. I. p. tel. 120-76.
Lwów, Mochnackiego 1. 48
Telefony: 53-79, 7-40, 92-46, 46-34.

REDAKTOR NACZELNY JAN MATYSIK

P.K.O. 503.750

PRENUMERATA
z dostawą do domu (roznosicielem lub
pocztą) miesięcznie . . . . . — 4 zł.
bez dostawy tj. przy odbiorze w kan-
torach wydawn. miesięcznie . . . 3-50 zł.

Rok VII.

Kraków-Lwów środa 12 września 1934

Nr. 251 ABC

Wspaniała rewja wojskowa we Lwowie

(a). — Społeczeństwo polskie Lwowa przeżywało w dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych niecodzienne, górne a radosne chwile. Wśród nieopisanego entuzjazmu witało w murach swego starego grodu mnogie pułki najrozmaitszej broni, powracające z ćwiczeń polowych przez miasto do swych bliższych i dalszych garnizonów. Witał je Lwów gorącym sercem i pełnym zachwytu oczyma, bo wszak rycerski gród, w którego herbie widnieje order „Virtuti Militari“ od czasów zamierzchłego średniowiecza żywił szczególny kult i głęboki sentyment dla orężnych zastępów, które puklerzem były Rzeczypospolitej. Pomnażał te zastępy szeregami swych obywateli, którzy w latach pokoju parali się mierzą i wagą czy lemieszem, zdobywali naokół murów swego grodu dla kultury polskiej wciąż nowe płacówki, a gdy nadeszły „trwogi“ szablami dzwonił po karkach najeźdźców, zdobywając uchwałą sejmową dla swego miasta szczytny tytuł „munimentum primarium“ szaniec pierwszorzędnym.

Ze świetnej wojskowej tradycji z dalekiej przeszłości wyniósł Lwów i pogłębił kult dla swego, polskiego wojska, i w dniu wczorajszym dał wyraz swego entuzjazmu dla armji i stwierdził, że tworzy wraz z nią jedną notę i bryłę, o którą rozkleić się musi każdy wrogi zapęd.

Plac Halicki na tle przepięknej, słonecznej pogody zalany dosłownie po brzegi murów niezliczonym wprost tłumem ludzkim, które nie mogąc się pomieścić na jego obszernym terenie, zajęło gęstymi szpalarami ulice, kędy snuły się w ciągu kilku godzin szeregi naszych szarych żołnierzy. Łopocą liczne chorągwie o barwach narodowych, okna niby łoża, pełne widzów, podniosły nastroj z każdą chwilą wzrasta i raz po raz wyładowuje się potężnymi okrzykami na cześć Armji oraz burzliwymi oklaskami; niezliczone masy dają wyraz tym uczuciom, które przenikają ich serca w tych długich a niezawomnianych chwilach. Trzy ogromne trybuny uginają się pod ciężarem widzów. Tłumy które w szarych, dziesiątych czasach troską porwane mają oblicza, rozjaśniają je pod wpływem wspaniałego widoku, jaki z minuty na minutę w ciągu kilku godzin ścielą się przed nimi.

Wśród przepięknej pogody mijają godziny południowe. W miarę zbliżania się godz. 15 ze wszystkich ulic, których wyłoty znajdują swe ujście na pl. Halickim, płyną nieprzeliczone masy które zajmują wyznaczone miejsca. Porządek wśród tych mas panuje wzorowy, nie zmąciło go przez cały czas żadne zażęcie. Na kilka minut przed wyznaczonym terminem na załomie pl. Bernardyńskiego ukazuje się orszak jeźdźców z inspektorem armji gen. J. Rómmlem na czele. W orszaku jego jada: gen. Popowicz, oraz dowódcy dywizyjni: gen. Czuma, gen. Sołohub-Dowojno i Łukowski, oraz dowódcy brygad płk. Kleberz i Jasiewicz, oraz kilku nastu oficerów sztabu.

REWJA ROZPOCZYNA SIĘ...

Orszak zatrzymał się przed grupą Rady miejskiej, w imieniu której prez. Drojanowski powitał armję, powracającą z wielotygodniowych ćwiczeń. Miasto patriotyczne i żołnierskie — mówił — ma szczególnie serdeczny stosunek

do armji w następstwie tych szczególnych dyspozycji psychicznych, które tworzą cechę tego wielkiego i dumnego grodu. Silna armja jest najpiękniejszym wcieleniem siły i gwarancją bezpieczeństwa Rzeczypospolitej. Kiedy więc dziesiąk w ulice miasta napłynęły mnogie zastępy spracowanych wojsk, by prze-defilować tu w całej krasie swej dumnej potęgi i w masach dotąd tu niewidzianych szeroką ławą — cały Lwów wychodził na spotkanie tej armji i niesie kochanym żołnierzom gorące słowa powitania i szczerego entuzjazmu.

Insp. gen. Rómmel podziękował w kilku słowach za serdeczne powitanie, poczem odebrał raport.

„ULANI, ULANI — CHŁOPCY MALOWANI“

Defiladę rozpoczyna brygada kawalerji, prowadzona przez płk. Kleberga z szefem sztabu rotm. Kłopotowskim. W oddali ukazują się białe - żółte proporczyki 14 p. ułanów jazłowieckich, których groty połyskują w promieniach słońca. Prowadzi dowódca pułku, ppłk. Kunachowicz, z werwą zajeżdża na plac orkiestra polowa na swych siwkach i wnet rozlega się pobudka: „Hasło Wojsk Polskich“. Defilują z nadzwyczajną sprawnością poszczególne szwadrony, na których widok porywała się wśród mas burza oklasków, potężnych okrzyków powitania, sypie się na umiłowany pułk lwowski deszcz kwiatów. Cała jeźdnia wnet się niemi pokrywa. Podobnie serdecznie i gorąco witano następnie każdą przechodzącą czy przejeżdżającą formację. Róś z minuty na minutę entuzjazm tłumu, który wyładowywał się potężnym wylewem uczuć, przenikających serca na widok dziarskich zastępów żołnierskich.

Zaledwie znikły taczanki pułku lwowskiego, już zarysowały się burzliwe otoki nowego pułku ułańskiego, prowadzonego przez płk. Komorow-powitania: „Niech żyją ulani!“ e-skiego. Z tłumu rozlegały się żywiołowe okrzyki powitania: „Niech żyją ulani!“ Wnet najejechał trzeci pułk ułanów z otokami niebieskimi, pod dowództwem ppłk. Liszki. Na przejeżdżających ułanów sypały się z tłumu i okien kwiaty, padały gorące okrzyki powitania.

DUDNIA PO BRUKU KOŁA ARMAT

Wśród burzliwych oklasków przesunęły się następnie dwa dywizyjony artylerji konnej z płk. Z. Lewandowskim

i Sokołowskim na czele.

Drugą brygadę wiódł płk. Jasiewicz z szefem sztabu mjr. Miśńskim. Rozpoczął ją pułk ułanów z czerwonemi otokami, prowadzony przez płk. Godlewskiego oraz dywizjon strzelców konnych pod dowództwem płk. Pilsowskiego. W orkiestrze tego pułku zwracał ogólną uwagę dobosz, tzw. pauger w mundurze z czasów Ks. Warszawskiego; ogromna czapka futrzana górowała nad całą orkiestrą — oraz buńczuk trzech, symbolizujący dawne czasy. Dziarsko wyglądały w tej brygadzie formacje dywizjonu artylerji konnej z ppłk. Woźniakowskim na czele. Wszystkie pułki i dywizyjony przesuwały się w pełnym uzbrojeniu polowem ze wszystkimi oddziałami technicznymi, ze służbą łączności. W pewnych momentach przemarszu tych oddziałów wypuszczano z klatek gołębie, które momentalnie zbierały się w stada i odlatywały do swych „kwater“.

ESKADRY LOTNICZE NAD ŚRÓDMIEŚCIEM

W tej chwili wzrok tłumów zwraca się ku przestworzu, gdzie ukazują się lecące w przepięknych kluczach eskadry samolotów, które zatoczywszy łuk, nikały w kierunku lotniska w Skniowie.

MASZERUJE PIECHOTA

Pierwszą dywizję piechoty prowadził gen. Łukowski. Poszczególne pułki witano wprost entuzjastycznie. Kompanie szły w rozwiniętym szyku, dziarskie i doskonale prezentujące się pomimo kilku tygodniowych ćwiczeń polowych, mizerowały sprawnym, sprężystym krokiem, budząc co chwilę żywiołowe oklaski.

Drugą dywizję piechoty prowadził gen. Sołohub - Dowojno. Przesuwające się pułki swą postawą wywierały potężne wrażenie. W sztabie dywizyjnym wśród oficerów znajdował się

major armji francuskiej,

któremu tłum zgotował entuzjastyczną owację. Zasypany go wprost kwiatami, dając tem samem wyraz tradycyjnemu braterstwu broni polsko - francuskiej.

Głębokie wrażenie wywoływał co chwilę las lśniących w promieniach słonecznych bagnetów, wylaniających się z załomu pl. Bernardyńskiego kompanij piechoty.

Trzecią dywizję piechoty prowadził gen. Czuma. Przesuwały się lwowskie pułki

piechoty, witane najentuzjastycznie; nie-milknącemi ani na chwilę okrzykami powitania i powodzią kwiatów.

Zmotoryzowana artylerja

po raz pierwszy przedstawiła się w całej okazałości. Sunęły motory z działami, budząc w tysiącnych rzęsach niesłychany, podziw dla swego wspaniałego wyglądu.

Podobnie serdecznie witano

tankietki,

zgrabne, szybkie i zwinne, oglądane jako nowost we Lwowie z ogólnem zaciekawieniem.

Dywizjon samochodowy zamykał pochód kilkudziesięciotysięcznej armji.

Trzecia godzina przeglądu dobiegła końca.

„Prywatny“ odwet konserwatystów

WARSZAWA, 11. 9. (tel. wł. — G.).

W ostatnich dniach odbyło się posiedzenie grupy zachowawczej BB, pod przewodnictwem posła Janusza Radziwiłła.

Na posiedzeniu tem omawiano ataki lewicy BB na grupę zachowawczą i w rezultacie postanowiono poczekać na wynik akcji przeciw hr. Potockiemu i wstrzymać się od oficjalnych posunięć odwetowych. Uchwała ta jednak zdaje się nie przeszkadzać prywatnym w tym duchu poczynaniom i kto wie, czy afera senatora Wyrostka i druga zapowiadająca się afera śledz'owa nie są wywołane odwetem grupy zachowawczej. W każdym razie rodzinka saracyjna coraz częściej skacze sobie do gardła.

Kto wygrał?

WARSZAWA, 11. 9. (tel. wł. — G.).

W dzisiejszem ciągnięciu Państwowej Loterii Klasowej, padły wygrane na następujące numery:

- 15.000 zł. na nr. 84788 92119 165238.
- 10.000 zł. na nr. 82904 162866.
- 10.000 zł. na nr. 19849 71078 138397.
- 5.000 zł. na nr. 20529 35402 46559 70136. 103495 112960 147778.
- 5.000 zł. na nr. 35543 72868 101214 140439 159379.
- 2.000 zł. na nr. 4551 5078 6841 9888 13437 32373 33588 39059 41159 54343 68895 71857 77328 89244 89994 98535 102146 104163 134522 138046 140264 141510 144326 156086 167437.
- 2.000 zł. na nr. 46323 49177 54130 30521 37781 55345 59179 968 72321 79694 102430 106121 113634 117397 154336.
- 1.000 zł. na nr. 6007 8638 8989 10001 21717 22063 24330 27853 31381 43195 47745 47787 57585 57641 69164 81308 85715 86335 107755 108735 112069 114740 117407 128356 139435 140933 142678 145001 145436 147297 148130 150615 152858 159367.
- 1.000 zł. na nr. 400 1392 9397 10107 19262 14741 29172 36427 44770 67443 71497 74447 79606 81082 87102 87616 90557 97703 100029 109430 112718 112772 114557 115090 122996 130261 130849 131418 135328 147903 149190 157962 160395 162549 167977 169288.

Zwijki

Normitan

to najlepszy gatunek

Ostrzegamy przed lichymi naśladownictwami!!!

1572

W POCIĄGU NAJMILEJ spędzisz czas, czytając ciekawe dzienniki i czasopisma

Dalsze aresztowania urzędników sowieckich

MOSKWA, 11. 9. (PAT). „Tass” donosi z Charbina o nowych licznych rewizjach i aresztowaniach wśród funkcjonariuszy sowieckich na kolei wschodnio-chińskiej. M. in. na stacji Ughunor żołnierze japońscy obsadzili biura zawiadowcy stacji i zajęli jego mieszkanie. Wskutek protestu konsula sowieckiego, japońskie władze wojskowe nakazały zwolnić mieszkanie z kwatery wojskowego. W dniu 6 bm. na stacji Mandzurja aresztowany został zawiadowca tej stacji Szabliński, co spowodowało energiczny protest konsula sowieckiego. Prasa mandzurska w dalszym ciągu oskarża urzędników kolei wschodnio-chińskiej obywateli sowieckich i utrzymywanie stosunków z rozbójniczymi bandami chunchuzów.

Hr. Karolyi zmarł

BUDAPESZT, 11. 9. (PAT). Wczoraj zmarł tu po dłuższej chorobie wybitny polityk węgierski Juliusz hr. Karolyi, w wieku lat 63.

Sabotaże w Irlandji

LONDYN, 11. 9. (PAT). Na liniach kolejowych w południowej Irlandji dokonano wczoraj szeregu aktów sabotaży. M. in. na linii Waterford - Kilkenny na przestrzeni kilku kilometrów przecięto druty telefoniczne i obalono słupy. Na drogach ustawiono w wielu miejscach barykady. Ruch kolejowy, oraz kołowy był przez dłuższy czas przerwany. Połączenie z Dublínem nie działało przez kilka godzin.

Krzyż w austriackich zakładach naukowych

WIENIĘ, 11. 9. (KAP). W wykonaniu rozporządzenia ministerstwa oświaty krajowe władze szkolne zarządziły, by we wszystkich klasach i salach wykładowych zakładów naukowych, do których uczęszcza młodzież, należąca do wyznań chrześcijańskich, zawieszono na ścianach krzyże. Termin ostateczny wypełnienia tego obowiązku upływa 31 grudnia r. b.

Znalezienie starych manuskryptów Ewangelji

RZYM, 11. 9. (KAP). Znany uczyony i badacz religii, Rendel-Harris, odkrył w starym klasztorze jakobitów w Armenji dwa manuskrypty, pochodzące z pierwszych wieków po Chrystusie i zawierające w języku syryjskim całości tekst Ewangelji św. Łukasza i św. Marka, oraz znaczną część Ewangelji św. Jana. Jedna z amerykańskich firm księgarskich ofiarowała już uczoneму za te Ewangelje 3.500 f. szterlingów.

Niemcy niszczą polskie szkolnictwo

WARSZAWA, 11. 9. (Tel. wł. G.). Pruskie ministerstwo oświaty odebrało polskiemu gimnazjum w Bytomiu prawo publiczności. Z motywów wynika, że przyczyną miał być obszernie uwzględniany program historii polskiej i geografii.

Zauważyć należy, że gimnazjum w Bytomiu jest jedynym polskim zakładem średnim w Niemczech, posiadającym szczególne znaczenie dla polskiej mniejszości. Dzięki ofiarności społeczeństwa polskiego, gimnazjum zostało wyposażone w bogate naukowe środki poczynicze, dzięki czemu, przy uwzględnieniu wytrawnych sił naukowych, poziom jego stoi bardzo wysoko. Ten wysoki poziom w dziedzinie historii i geografii przeraził pruskie ministerium, skoro posunęło się do tak wrogiego nam kroku. Naród polski zdecydowanie protestuje przeciw tej wojnie podjazdowej.

Lekki spadek bezrobotnych

WARSZAWA, 11. 9. (PAT). Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie całego państwa wynosiła w dniu 8 bm. 287.112 osób, co stanowi spadek bezrobocia w stosunku do tygodnia ubiegłego o 1.376 osób.

Stałe miejsce w Radzie Ligi dla Sowietów

WARSZAWA, 11. 9. (tel. wł. — G.). Z Genewy donoszą, że na wczorajszym poufnym posiedzeniu Rady Ligi 11 państw (wśród nich i Polska) oświadczyło się za przyłączeniem Sowietów i za przyznaniem im miejsca stałego w Radzie Ligi. Tylko Australia i Argentyna wstrzymały się od głosowania.

GENEWA, 11. 9. (PAT). „Journal des Nations” donosząc o szczegółach tajnego posiedzenia Rady Ligi pisze, iż minister Barthou zaproponował tekst zaproszenia, które miałyby być wysłane do ZSRR. Tekst zawiera taki ustęp, iż ZSRR, wykonuje swe zobowiązania i traktaty międzynarodowe i gotowy jest przyjąć zobowiązania przewidziane w pakcie Ligi, wobec czego odpowiada warunkom, jakie są przewidziane dla stałego członka Ligi.

Delegat Australji oświadczył na to, że nie może się zgodzić na wystawienie takiego świadectwa moralności międzynarodowej i że Rada powinna zrehabilitować nowy tekst.

Minister Simon oświadczył, że jego zdaniem nie należy wysyłać Sowietom zaproszenia do przystąpienia do Ligi, lecz zaproszenie do zgłoszenia kandydatury do Ligi. Wniosek ministra Simona poparł delegat Portugalji.

Sowiety wejdą przez „drzwi kuchenne”

RZYM, 11. 9. (PAT). Prasa obszernie komentuje zagadnienie wejścia Sowietów do Ligi Narodów. „Il Lavoro”

omawia trudności, jakie powstały w związku z kandydaturą Sowietów i wyraża opinię, że w kołach sowieckich trudności te wywołały rozczarowanie, gdyż wejście Sowietów odbędzie się przez „drzwi kuchenne”, a nie będzie posiadało charakteru triumfalnego.

„Giornale d' Italia” pisze, iż procedura, jaką zamierza zastosować Barthou przy przeprowadzeniu Sowietów do Ligi, polegać będzie na zebraniu jak największej liczby podpisów pod zaproszeniem, które zostanie przesłane przez członków Ligi pod adresem Sowietów. Zaproszenie skierowane będzie równocześnie do przewodniczącego Zgromadzenia Ligi Narodów, a odpowiedź Sowietów zostanie zakomunikowana poszczególnym państwom zapraszającym oraz przewodniczącemu. Następnie prezydium zgromadzenia przygotowuje raport, który zostanie poddany pod głosowanie plenum. W rezultacie komisja polityczna zgromadzenia Ligi Narodów nie zostanie obciążona obowiązkiem zbadania kandydatury Sowietów.

Strajk mowców w Lidze

GENEWA, 11. 9. (PAT). Zwołane na dziś popołudniu plenarne posiedzenie Zgromadzenia zostało decyzją prezydium odwołane. Na posiedzeniu tem miała się rozpocząć dyskusja ogólna, ale jak dotychczas żaden mówca się do niej nie zapisał. Prezydium zadecydowało jednocześnie, że lista mówców w dyskusji zostanie zamknięta w czwartek wieczorem.

Konferencja rozbrojeniowa nie wznowi prac

GENEWA, 11. 9. (PAT). W wyniku konsultacji, przeprowadzonej przez przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej Hendersona uchodzi obecnie za pewne, że prace konferencji nie zostaną wznowione w niedalekiej przyszłości. Istniał wprawdzie projekt zwołania w

październiku komitetu prywatnej fabrykacji broni, ale został on zaniechany tak, że odroczenie prac konferencji będzie całkowite. W listopadzie kwestja zwołania konferencji będzie ponownie rozpatrzona.

„Niemcy są szczęśliwe”

Takie jest przynajmniej zdanie kanclerza Hitlera

NORYMBERGA, 11. 9. (PAT). Całotygodniowe uroczystości i manifestacje z okazji kongresu partyjnego zakończyły się wczoraj capstrzykiem Reichswehry przed kwaterą kanclerza Hitlera, który następnie wygłosił wielką mowę. Kanclerz stwierdził, że naród niemiecki czuje się szczęśliwy, iż otrzymał rząd autorytetu, stojący ponad wszelkimi

grupami i nie podlegający żadnej z nich. Omawiając rolę partji, kanclerz stwierdził, że pozostanie ona niezłomna, w taktyce elastyczna i zdolna do przystosowania się. W całokształcie swej budowy stworzyć będzie niejako zakon. Wkońcu kanclerz oświadczył, iż nadzieja partji narodowo - socjalistycznej jest młodzież.

CHALLENGE

Trzeci pilot polski wycofany!

DZISIEJSZY ETAP

W dniu dzisiejszym po jednodniowym odpoczynku w Algierze startują uczestnicy Challenge'u do dalszego lotu. Najbliższym etapem jest Biskra, odległa od Algieru o 309 klm. Na tym odcinku zawodnicy przelecają przez północną część pustyni Sahary na długości przeszło 150 klm. Lot do Biskry jest tak obliczony, aby po uzupełnieniu benzyny lotnicy mogli startować do Tunisu możliwie najwcześniej, ze względu na dokuczliwy upał, który daje się dobrze we znaki zarówno pilotom, jak i motorom.

Z Biskry lotnicy zwracają się pod kątem 90 stopni w kierunku Morza Śródziemnego do Tunisu. W drodze

mają do przebycia wysoki łańcuch gór skalistych bez śladu ludzkiego życia, dochodzących do 2.000 m. Po wylądowaniu w Tunisie lotnicy będą mieli dość czasu, aby jeszcze raz dokładnie przeglądnać motory przed czekającym ich lotem nad Morzem Śródziemnym.

W ten sposób następnego dnia rano wszyscy zawodnicy w grupach po 5 będą przelatywali od rana morze. Jest to konieczny ze względu bezpieczeństwa, gdyż w określonych godzinach rannych wzdłuż trasy będą patrolowały wodnopławy włoskie i francuskie, a pozatem na wodzie będą dyżurowały okręty tych państw. Gdyby więc zawodnikowi wydarzyła się niespodzianka w postaci „wodowania”, jest cały dzień czasu, by go odnaleźć

NOWOOTWARTY SKŁAD TOWARÓW TEKSTYLNICH

RUDOLF ŚWITALSKI

Lwów, Sienkiewicza 5 (obok Hotelu George'a)

poleca Materiały czyste wełniane bielskie w najlepszych jakościach na ubrania męskie: płaszcze raglany, palta, kurtki, futra miastowe, sportowe, bundy podróżne i na mundurki; studenckie oraz materiały damskie na płaszczo i kostjamy, koce i derki podróżne, po cenach najniższych bezkonkurencyjnych. 1516

i przyjść mu z pomocą. Zatem lądowanie w Tunisie stanowi czwarty dzienny etap zawodników.

Dzisiejszy etap lotu jest najkrótszy, gdyż wynosi tylko 775 klm.

9-CIU LOTNIKÓW JUŻ ODPADŁO

WARSZAWA 11. 9. (PAT) Według danych otrzymanych z Algieru, w ciągu dnia wczorajszego wycofało się z turnieju 4 lotników, a mianowicie dwóch Niemców i dwóch Polaków. Z Polaków wycofał się Grzeszczyk lecący na PZL — 26, który jak wiadomo lądował przymusowo pod Sidi bel Abbes i nie zdążył na czas naprawić defektu w motorze, oraz Floryanowicz, lecący na RWD — 9, który w czasie przeglądu motoru stwierdził pęknięcie korbowodu

Ogółem w czasie turnieju lotniczego wycofało się 9 lotników w tem 4 Niemców, a to: Eberhardt, Stein, Krüger i Morzik, 2 Włochów: Colombo i De Angeli, 3 Polaków: Karpiński, Floryanowicz i Grzeszczyk, przyczem Karpiński bierze udział w dalszym locie, jednak już poza konkursem.

Nie jest wykluczone, że również Grzeszczyk i Floryanowicz wezmą udział w dalszym locie okrężnym, ale poza konkursem.

KTO PROWADZI

W ogólnej hipotetycznej punktacji pierwsze miejsce zajmuje Płonczyński 1833 pkt., następne miejsce obsadzili: Ambruz 1795 pkt., Seideman 1785, Włodarkiewicz 1770, Passewald 1762, Bajau 1757, Junck 1745, Dudziński 1725, Zacek 1704.

WARSZAWA, 11. 9. (PAT). Według wiadomości, nadeszłych z Algieru, dziś o godz. 5 rano wszyscy lotnicy polscy, biorący udział w międzynarodowym konkursie lotniczym wystartowali do dalszego lotu. Wystartował również z Algieru Karpiński, który leci poza konkursem.

Min. Reichman ustępuje?

WARSZAWA, 11. 9. (tel. wł. — G.). W kołach zbliżonych do rządu mówi się o zmianie na stanowisku ministra przemysłu i handlu. Ustąpić ma obecny minister Reichman. Jako ewentualnego następcę wymieniają wiceministra skarbu Vermera znanego w kołach warszawskich przemysłowca.

Pozatem zainteresowanie budzi sprawa obsadzenia stanowiska wojewody poznańskiego, które wakuje od kilku tygodni. Decyzja w tej sprawie nie jest jeszcze jednak ujawniona.

Marszałek Balbo obłożony

PARYŻ, 11. 9. (PAT) Z Białogrodu donoszą, że w Splicie doszło do poważnych rozruchów w następstwie odczytu, który wygłosił marszałek Balbo, wobec 150 optantów włoskich. Przed klubem włoskim, w którym odbył się odczyt, zgromadziły się liczne tłumy publiczności jugosłowiańskiej. W pewnym momencie tłum usiłował wtargnąć do wnętrza, reagując na okrzyki znajdujących się w klubie optantów włoskich, którzy manifestowali na rzecz Włoch, włoskiego Splitu i włoskiej Dalmacji. Policja dopiero po dłuższym czasie zdołała wyprzeć demonstrantów i umożliwić wyjście marszałkowi Balbo, który pośpiesznie opuścił miasto i szukał schronienia na swym jachcie. Aresztowano wiele osób. Zebrani w klubie optanci włoscy mogli opuścić lokal dopiero po kilku godzinach, gdy na ulicach nie było już demonstrantów.

Niemieckie przysłówie i Żyrardów

Powiada stare niemieckie przysłowie, że małych złodziei wieszka się, wielkim pozwala się uciec. Złagodzenie ustawy karnej sprawiło, że dziś złodziei nie wieszka się, ale zamyka. Ale to też to jedyna poprawka potrzebna w naszych czasach. Poza nią przysłowie ważne jest w całej pełni.

Z nominalnych Francuzów, którzy oszukańczo wyzyskali i państwo polskie i „małych akcjonariuszów” w afery Żyrardowskiej siedzą Caen i Vermeersch, Boussac i Aupetit przebywają spokojnie nad Sekwaną. A może niebardzo spokojnie, bo niedawno rozlepiono w Paryżu plakaty, zarzucające im inne oszustwo, spełnione na ziemi francuskiej, które miało godnej parze przynieść 2 miliony franków. Ten obraz ich „bawelnianych” interesów kończył się wezwaniem do skargi o zniesławienie, zapowiedzią dowodu prawdy nazwiskiem i dokładnym adresem. Co tam z tego wyniknie, nie wiemy. W każdym razie dla polskich sądów p. Boussac jest niedosiężny.

Natomiast była ożywiona i energiczna akcja przeciw ich polskim wspólnikom i wogóle ludziom wmieszanym w sprawę Żyrardowską. Rzecz, w dzisiejszych stosunkach zrozumiała, że są to sami członkowie BB, przeważnie piastujący mandaty parlamentarne. Mimo to wystąpiła przeciw nim bardzo ostro prasa prorządowa, pod batutą samego p. Matuszewskiego, który niewątpliwie pragnąłby ponownie wypłynąć; — gdy było się ministrem, nie bardzo smakuje chleb dziennikarski. Epizodem tej akcji był pojedynek z isticie groteskowym obrażeniem jako wynikiem ale to nie należy do rzeczy.

W parze z ogniem huraganowym prasy sanacyjnej, bijącym głównie w źle dziś widzianych konserwatystów, poszło śledztwo i wewnętrzne sądy partyjne w BB. Każdy z tych czynników położył po jednej ofierze.

Napiętnowany i zdyskwalifikowany został wyrokiem partyjnym senator Dobiecki, jeden z właścicieli przedwojennych akcji Żyrardowskich. Motywów nie ogłoszono. Stąd wniosek, że wina polegać mogła chyba na bronienu własnych pieniędzy czy dochodów niedozwolonymi sposobami. Z pewnością więc nie jest to największy winowajca. Władze sądowe nie miały do niego pretensyj, jeżeli pozwolono mu wyjechać zagranicę.

Natomiast urwieszono hr. Henryka Potockiego. Nie jest to osobistość szanowna, dowodem jeszcze sprawa rydzynska. Zdaje się jednak, że odegrała ona tu rolę zawodowego członka rady nadzorczej, pokrywającego arystokratycznym nazwiskiem machinacje p. Boussac'a. Jeżeli p. hrabia o nich wiedział, bardzo nieładnie. Ale i to pewnością nie największy grzesznik Żyrardowski.

Pisma sanacyjne zapowiadały z kolei zażądanie porachunku od sen. Targowskiego, który miał pośredniczyć przy zawieraniu umowy między p. Boussac'iem a rządem polskim. Rozłożono wówczas sumę, jaką zakłady Żyrardowskie były winne państwu, na 10 rocznych rat bezprocentowych, obiecano również nie wykonywać wyroku zapadłego w sprawie oszukańczej emisji nowych akcji przez p. Boussac'a. Prasa — tym razem już opozycyjna — wyraziła przypuszczenie, że p. Targowski, bawiąc w Paryżu celem uzyskania dla Polski wypłaty drugiej transzy pożyczki kolejowej, dał się francuskim spryciarzom zasugerować, że między temi dwiema sprawami zachodzi łączność i ugodą z Żyrardowem ułatwi korzystne załatwienie pożyczki.

I oto nagle ogień huraganowy prasy sanacyjnej ucicha, natomiast ukazują się komunikaty PAT-a, stwierdzające, że nie było związku między pożyczką kolejową a ulgami, jakich rząd udzielił Żyrardowowi i że p. Targowski nigdy nie występował jako pośrednik między rządem a Żyrardowem. Śledztwo kieruje się z całą forszą przeciw owej tzw. partyjnej ugodzie, zawartej między większością akcjonariuszów (p. Boussac'iem) a mniejszością.

Równocześnie „Gazeta Warszawska” zapowiada, że ona teraz wobec miłczenia prasy sanacyjnej będzie starała się wyświetlić sprawę, przyczem nie skończy się na sen. Dobieckim, ani nawet na sen. Targowskim. Ale to głos opozycyjny, a nas muszą bardziej interesować w tym wypadku poczynania wewnątrz obozu rządowego.

Otóż i tam ktoś się zeźlił. Ponieważ dotychczasowe pociski trafiały w samych konserwatystów, w „Depeszy” ukazało się coś, jakby nieśmiała pogroźka: Powstać miała w kołach konserwatywnych myśli, aby „wskazać tych przedstawicieli ideologii lewicowej, któ-

rych działalność już dojrzała do analizy prokuratorskiej.” Ale nie uzyskała większości. Między wierszami czyta się: Dziś nie uzyskała, może uzyskać jutro.

Bodajby tak się stało. Każdą akcją, zmierzającą do oczyszczenia życia publicznego, powitamy z radością i uznaniem. Tylko mniej ogólników i pogródek, a więcej czynów! Tylko nie zatrzymywać się przy małych grzesznikach i śmiało uderzać w największych, aby nie rzucano wam w twarz owego niemieckiego przysłowia.

WŁADYSŁAW TARNAWSKI

Stojące wody

Mowa tu o części polskiej inteligencji, o tej najbardziej gnuśnej, nietwórczej i nieróbskiej. Tę „inteligencję” wyróżnić i zaobserwować można bardzo łatwo. We Lwowie są to ludzie dość przyzwoicie ubrani, a nawet o swój wygląd zewnętrzny bardzo troskliwi, objający poza swymi godzinami biurowymi bruki, chodzący do kina i czytający Ilustrowanego, Wieczornego, lub jeszcze gorzej. Poza to do nich nie przystępują, chyba z kijem. Żadne sprawy ich nie obchodzą. Nic ich nie grzeje, ani ziębi. Gdy idzie ulicą procesja, to oni napewno są na chodniku. Gdy — o zgrozo — idzie pochód polityczny, to oni uciekają. Oni wogóle zdecydowali się nigdy w życiu nie zejść z chodnika na jezdnię, żeby czasem nie obłoczyć podejrzaną elegancję lakierków, kupionych gdzieś w żydowskim sklepie. Dosłownie i metaforycznie.

Żeby przynajmniej można było z tej publiczności na chodniku mieć jakiś taki pożytek. Żeby umieli przynajmniej spełnić jakieś zadania dekoracyjne, żeby tworzyli tłum, bili brawo przechodzącemu wojsku, ryknęli zdrowo na cześć Adamowiczów, toby jeszcze można było ich tolerować. Ale niestety tak nie jest. Sceptyczne uśmiešky, głupio-ironiczne spojrzenia i dobrze zaprasowane spodeńki, to wszystko, na co taki inteligent zdobyć się może.

Jeżeli taki pan ma wyższe wykształcenie i jest np. adwokatem, to napewno trzyma koncypianta Żyda, przymyka oczy na tragiczne borykanie się z losem polskiej młodzieży i zarasta warstwą tłuszczu — cieńszą lub grubszą, zależnie od tego, na jaką rację obroku można tego świata mu pozwolić. Sumienie go nigdy nie ruszy, bo ten gatunek zoologiczny — sumienia, najważniejszego mu że organu psychiki ludzkiej nie ma. Być może zresztą, że wskutek ciągłego nieużywania zatracił sumienie tak, jak karyntyjskie jaszczurki jaskiniowe straciły od wiecznej nocy wzrok.

Jeżeli ten sam gatunek jest urzędnikiem, to pożałuj Boże. Wraca po odrobieniu kawałków biurowych do domu o pół do czwartej, je obiad od czwartej do pół do piątej, a potem do siódmej czyta najgrubszy w Polsce krakowski dziennik. Po tej „obywatelskiej” i „państwotwórczej” lekturze, czuje się tak, jakby go ktoś tęgim kijem dzielił po głowie. Nie dziwota! 20 stron gęsto wydrukowanej makulatury robi swoje. Człowiek ten nie jest już zdolny do żadnej pracy społecznej i do żadnej myśli twórczej. Wszystko już wie, na wszystko ma odpowiedź gotową, wydrukowaną i podaną...

I tak mija dzień za dniem, rok za rokiem. Jeden Du'ski umiera, drugi się rodzi, jeszcze głupszy, jeszcze bardziej nieproduktywny.

Jeśli do takiego osobnika — zwłaszcza na prowincji — dowieści śruba polityki, tej dzisiejszej, to dzieją się straszne rzeczy. Osobnik wpada najpierw w paniczny strach, żeby mu nie odebrano posady, stanowiska w Kasie chorych lub jakiegoś syndykatu. Potem osobnik opłata się myślami, jak gąsienica jedwabnika niemi i myśli. Dochodzi do wniosku, że lepiej połączyć piękno-politykę — z pożytecznym, tj. karierą.

W tej chwili osobnik bezpartyjny i bezbarwny zrzuca kokon swoich planów i przetwarza się w t. zw. żłoba. Żłób jest zdolny do wszystkiego, do najbardziej poniżającego służalstwa i liźnięcia. Na ludzi normalnych z przeciwnego obozu politycznego żłób formalnie szczeka, jak pies. Idealistów żłób nienawidzi, gdyż pojęcie ideału jest wogóle poza zasięgiem jego wyobraźni.

Przykład jest zaraźliwy. Szereg żłobów w Polsce rosną bardzo prędko. Stojące wody gniją i wytwarzają wstrętne obrzydliwe bagno, które rozszerza się coraz bardziej i cuchnie coraz mocniej. Normalni, zdrowi etycznie i wrażliwi moralnie w Polsce ludzie duszą się w tej atmosferze.

Czas więc otworzyć wszystkie okna i puścić w ruch wszystkie wentylatory.

Żłobów trzeba piętnować i dać im odczuć, że są jeszcze w Polsce ludzie, którzy potrafią ich osadzić w miejscu. A działać należy mocno i energicznie, tak, żeby żłób czuł, że to nie przelewi. Przed młodem pokoleniem narodowym otwiera się wdzięczne pole pracy i walki.

guerra

Okólnik w sprawie Żydów

„Moment” w depeszy z Berlina donosi o okólniku, rozсланym przez kierownika narodo - socjalistycznej partji, Rudolfa Hess'a, do jej członków. Zawarte są w nim punkty, dotyczące stosunku do Żydów:

- 1) nie wolno posilkować się adwokatami Żydami,
- 2) nie wolno udzielać Żydowi żadnej rekomendacji,
- 3) zabrania się przyjmowania od Żydów pieniędzy na cele partji,
- 4) zabrania się członkom partji, zatrudnionym w przedsiębiorstwach, należących do Żydów, noszenia odznak partyjnych,
- 5) w lokalach publicznych nie wolno pokazywać się w towarzystwie Żydów,
- 6) prywatnych stosunków z Żydami należy unikać.

W razie niezastosowania się do tego zarządzenia, członkom partji grożą kary dyscyplinarne.

Ten okólnik

— jest powszechnie uważany, jako odpowiedź na przeciwniemieckie uchwały bojkotowe żydowskiej konferencji w Genewie.

Urywki z dnia

San granicą polsko-ruską?

Opinię polską niepokoją od dłuższego czasu pogłoski o zamierzonej jakoby zmianie dotychczasowych granic województw małopolskich. Ostatnio bawiła w Warszawie delegacja Łemków z powiatu sanockiego w sprawie pozostawienia w Sanoku sądu okręgowego

Sanacyjny I. K. C., podając obszerne sprawozdanie o tej delegacji, pisze:

Dziękując p. ministrowi za przyłączenie Łemkowszczyzny do woj. krakowskiego, wyrazili swe zadowolenie z tego, że oni, lojalni obywatele Polski, będą należeli do województwa o rdzenia polskiej ludności.

Część t. z. Łemkowszczyzny już należy do województwa krakowskiego. Wobec tego może tu być mowa jedynie o powiatach sanockim i krośnieńskim, które należą do województwa lwowskiego. Taka zaś zmiana granic województwa lwowskiego nie ograniczyłaby się do dwu powiatów południowych, lecz objęłaby prawdopodobnie większość powiatów zachodnich o przewadze ludności polskiej.

Pisze o tem „Gazeta Warszawska” w artykule: „Za San?”:

Cokolwiek można by zarzucić dotychczasowemu podziałowi, należy go uznać za najlepszy pod względem narodowym. Lwów, twierdza polskości na wschodzie, uzyskał przez ten podział silne polskie zaplecze od zachodu. Projektowane obecnie odcięcie tego zaplecza i przyłączenie go do woj. krakowskiego, nawet bez zniesienia województw stanisławowskiego i tarnopolskiego, spowodowałyby ludność polską w woj. lwowskim do roli mniejszości. A już zupełną klęską polskości, a triumfem ukrajinizmu, byłoby stworzenie z całego obszaru, leżącego na prawym brzegu Sanu, jednego województwa z siedzibą we Lwowie.

Jeżeli s anaprawdę zamierzone zmiany terytorjalne w województwach małopolskich, to o tem powinna być poinformowana opinia publiczna. Wszelkie zaskakiwanie jest tu nie na miejscu. Nie można przecież uważać społeczeństwa za wroga, przed którym należy wszystko ukrywać.

Co innego zupełnie jest prowadzenie wojny z wrogiem zewnętrznym, a co innego administrowanie własnym krajem. Poza to powinno się pamiętać o tem, że w ostatecznej instancji o przynależności ziem wschodnich do Polski zdecyduje obecność tu ludności polskiej. Nie jest więc ta ludność żadną quantite negligible, przedmiotem, a nie podmiotem swoich losów. Co do tego zgodna jest opinia wszystkich Polaków południowo-wschodnich ziem Rzeczypospolitej.

Pod Grunwaldem Niemcy i Ukraińcy pobili Krzyżaków

„Nowy Czas” zamieścił artykuł, którego autor p. I. W. twierdzi, iż w bitwie pod Tannenbergiem w r. 1914 najlepiej stawały rosyjskie oddziały, złożone z „Ukraińców”. Potem następują wywody, iż właściwie wszystkie zwycięstwa rosyjskie odnieśli „Ukraińcy”. A więc zwycięstwo na Kulikowem Polu, zwycięstwa Piotra Wielkiego, Katarzyny, Mikołaja I-go były zasługą „Ukraińców”. Podobnie było w r. 1410 pod Grunwaldem:

„Pod Grunwaldem, 1410 r. — bli krzyżowych rycerzy wszyscy potrochu: biliśmy my (t. z. ukraińcy — przyp. Kur.), Litwini, Tatarzy, Polacy, ba bili i bracia — Niemcy Wschodnio-pruskie miasta, nieprzyjazne zakonowi, daly Jagielle wydatną pomoc w wojsku i pieniądze. Wojownicy ci z niemiecką solą darnością bili swoich braci. Ba, główny — faktyczny — wódz Jagiellowej armji, Zyndram z Maszkowic, był Niemcem, troszeczkę tylko spolszczonym.”

Niech żyje „ukraińska” historia Polaków p. I. W. umieścił taskawie po Tatarach. W szeregach armji Jagielly i Witolda znaleźli się Niemcy. Zyndram z Maszkowic to Niemiec, a wojownicy ruscy ze Smoleńska zaawansowali na „Siczowych Strilców” i prawdopodobnie śpiewali pod Grunwaldem: „Czerwona kałyna pochylała się” i „Jichaw strifeć na wijnońku”. Czy to nie o panu I. W. myślał Voltaire, kiedy mówił po francusku: „Breszit, breszit, ta szczoś taky z ceho łyszyt-sia”? R.

BITWA NAD MARNĄ

(bitwa: 6. -- 9. września, odwrót: 10. -- 11. września)

Dwadzieścia lat mija właśnie od chwili słynnej bitwy nad Marną, rozegranej między Wogezami, a Paryżem, uważanej za jedną z największych rozpraw bojowych w wojnie światowej, o niezwykłym znaczeniu zarówno ze względu na dotychczasowy przebieg operacji wojennych, jak i na ich rozwój w najbliższej przyszłości. Niemcy w gorącym nastroju swych zwycięstw, silniejsi liczbą, zaopatrzeni w najnowsze środki techniczne, w pełni poczucia swej militarnej siły, łamiąc zrazu wszelki opór, usiłowali wyprowadzić Francję z gry wojennej, do czego dążyła ich szybkość, a gwałtowna inwazja, która w pamiętnych dniach sierpniowych triumfowała na całej linii od Sommy po Wogezy. Po brutalnym złamaniu neutralności Belgii i utworzeniu drogi przez ten kraj, główne ich siły, złożone z pięciu armii, runęły przez Belgię w obszary półn. Francji, z zamiarem otoczenia lewego skrzydła armii francuskiej, odcięcia jej od Paryża, odrzucenia na wschód i ostatecznego ich zniszczenia. Był to plan ogłosił szef sztabu gen. Schlifffena.

CIEŻKA SYTUACJA FRANCUSKIEJ ARMII

W sytuacji o wiele gorszej znalazł się sztab francuski, który w przededniu Marny już po raz trzeci od wybuchu wojny przegrupowywał swe siły zbrojne. Naczelny wódz, gen. Joffre postanowił ostatecznie ustawić frontową linię w oparciu o dwa warowne obozy: Paryż i Verdun. W ten sposób na lewym skrzydle koncentrowała się nowo utworzona 6 Armia Paryża (gen. Maunoury), na prawo po Coulommiers stanęły trzy korpusy angielskie gen. Frencha, dalej 5. A. gen. Francheta d'Esperey po Sezanne, 9. A. gen. Focha, 4. A. gen. de Langle, wreszcie 3. A. gen. Sarraila, oparta o Verdun.

Od północy maszerowały armie niemieckie: I (gen. Kluck), II (gen. Bülow), III (gen. Hausen), IV. (ks. Albrecht Würt) i V. (niem. nast. tronu). Armia niemiecka francowymi marszami zwała się na Francję, w której głąb droga stała jej otworem. Armia francuska zachwiała się, nie uległa jednak dezorganizacji. Sytuacja 5. Armii franc. i angielskiej była jednak bardzo ciężka, zagrażało im bowiem otoczenie przez trzy atakujące armie niemieckie, dwukrotnie licznie silniejsze.

PLAN JEN. JOFFRE'A

W tej ciężkiej sytuacji gen. Joffre. nie chcąc przyjąć defenzywnej bitwy, przeprowadza przegrupowanie sił do manewru strategicznego, celem uniknięcia osaczenia i uzyskania takiego ugrupowania, któreby doprowadziło do oskrzydlenia wroga. W tej myśli począty był plan Joffre'a z dnia 25 sierpnia, tworzący genezę bitwy nad Marną, a to wzmacniający lewe skrzydło, celem stworzenia masy ofensywnej przeciw prawemu skrzydłu wroga. Pozostałe grupy miały powstrzymać wroga na czas ofensywy lewego skrzydła. Celem przegrupowania wojsk gen. Joffre nakazał odwrót całej armii aż do Sekwany z zastrzeżeniem, że każdej chwili może go wstrzymać. Tymczasem waży siły swoje i wroga i liczy: na zachód od Mozy stanie do walnej bitwy 6 armii sprzymierzonych o sile 19 korpusów (890.000 ludzi) przeciw 22 korpusom niemieckim (920.000), podczas gdy na wschodzie od tej rzeki Niemcy rozporządzają trzema armiami (400 000) przeciw dwóm armjom franc. (280.000).

„ON SE BATTRA SUR LA MARNE!”

Tymczasem, gdy odwrót francuski odbywa się w porządku, donoszą, że gen. Kluck rusza na Coulommiers przeciw Anglikom. W ten sposób prawe skrzydło niemieckie, które Joffre upatrywał jako przedmiot natarcia, oddaje się samo w jego ręce. Wobec tak pomyślnych okoliczności nadeszła chwila natychmiastowego rozpoczęcia bitwy. Gen. Joffre zebrał w tej chwili swych sztabowców i oświadczył im krótko: „Eh bien! messieurs, on se battra sur la Marne!” i w dniu 4-go

września, pomimo braku jeszcze niektórych oddziałów, wydał rozkaz rozpoczęcia bitwy z braskiem 6 września. Dla głównej kwatery niemieckiej zbliżająca się bitwa była niespodzianką, rozkazy jej bowiem w tym czasie wyraźnie mówiły o dalszym pościgu. Zaskoczona zwycięstwami nie dopatrywała się ona u przeciwnika strategicznego charakteru w odwrócie i była przekonana, że jest to ostateczny odwrót nieprzyjaciela.

Na rozkaz Joffre'a zmęczone marszami wojska sprzymierzone na linii odwrotowej wykonały „zwrot w tył” i ruszyły na wroga z niewzruszoną wiarą w zwycięstwo, z niezachwianą stanowczością i z zupełnym zaufaniem do swego wodza, który przemówił do nich w rozkazie z dnia 6. września:

„W chwili, gdy rozpoczyna się bitwa, od której zależy los kraju, muszę przypomnieć wszystkim, że nie czas teraz oglądać się poza siebie! Należy skupić swój cały wysiłek do ataku i odrzucić nieprzyjaciela. Oddziały, które nie są w stanie posuwać się naprzód,

powinny utrzymać zdobyty teren za wszelką cenę, zginąć raczej, niż cofnąć się!”

BITWA NAD MARNĄ ZACZYNA SIĘ!

Z braskiem 6 września rozpoczęła się bitwa nad Marną na zachodnich odcinkach frontu uderzeniem 6. A. Paryża. Z jednej strony Kluck i Bülow, z drugiej korpusy sprzymierzonych runęły na siebie. Zaciekle zmagania rozwinęły się na całym froncie. Pod wieczór zagrożony oskrzydleniem Kluck, lekceważąc sobie wojska angielskie, ściągnął z przednich frontów dwa korpusy (II i IV), pozostawiając jedynie korpus jazdy, oba korpusy zwrócił przeciw 6. A. Paryża, atakującej go energicznie od skrzydła, a przywróciwszy równowagę sił, powstrzymał jej napór.

Skutkiem przerwania przez Klucka dwu korpusów na skrzydło osłabiona została jego grupa południowa, zwrócona przeciw 5. A. Francheta, która z tego powodu otrzymała swobodę ruchów i mogła przejść do ofensywy przeciw Bülowowi na Montmirail. Sprzyjała tej akcji luka na północ od Coulommiers między północną grupą Klucka, a południową, złożoną z dwu korpusów. Aby tę lukę zapełnić, zwrócił Bülow w tę stronę dwa swoje korpusy, skutkiem czego osłabił znacznie swą grupę atakową.

Równocześnie gorzaty ciężkie walki na froncie sąsiedniej 9. A. gen. Focha, stanowiącej centrum frontu gdzie w całej pełni zabłysnął genialny talent dowódcy tej armii. 9. A. utrzymała swe pozycje, chociaż nacisk III. A. gen. Hausena na prawe jej skrzydło stawał się coraz groźniejszym. 3. A. gen. Sarraila pozostawała w ciężkich walkach z V. A. niem. nast. tronu.

DRUGI DZIEŃ BITWY

W drugim dniu bitwy, 7 września, lewe skrzydło wojsk Joffre'a posuwa się naprzód, Anglicy, wsparci na skrzydłach przez sąsiednie grupy, zyskują na terenie, przed 5. A. Francheta cofają się już powoli korpusy niemieckie. Utrzymuje się na stanowiskach gen. Foch, chociaż prawe jego skrzydło (XI. korpus) zwołna się cofa,

TRZECI DZIEŃ BITWY

W trzecim dniu bitwy, 8 września, Franchet zorientowawszy się, że słaby punkt armii Bülowa tkwi w jego prawym skrzydle, wykonał straszne i gwałtowne uderzenie na Montmirail i z niezwykłym uporem zaczął się wcisnąć w niemiecki front, który pod tym twardym naporem cofa się, a kiedy nacisk na prawe skrzydło Bülowa okazał się silniejszym od niemieckiego nacisku na prawe skrzydło Francheta, nastąpiło rozstrzygnięcie: koło Marais de St. Gond niemiecki front zachwiał się.

W tej krytycznej sytuacji Niemcy chcąc ostatecznie porażkę na prawym skrzydle, przystępują do generalnego ataku na centrum frontu francuskiego, bronione przez gen. Focha. Dzień 8. września był wyjątkowo ciężkim na tym odcinku. Od świtu do nocy powstrzymuje Foch gwałtowne ataki wroga, wprawdzie w huraganowym ogniu niemieckiej artylerii korpus XI. cofał się i tracił na terenie, ale front armii pozostał spoisty. Niemcy nie zdo-

łali pierwszym impetem przełamać front francuskiego.

„GDY WCHODZI W GRE HONOR I SZCZĘŚCIE OJCZYZNY FRANCUSKIEJ!”

W czwartym dniu bitwy, 9. września 5. A. Francheta i Anglicy odnoszą na swych odcinkach zupełne zwycięstwo i gwałtownie atakują wroga, który pospiesznie cofa się. Gwałtowne ataki niemieckie celem przerwania centrum trwają jednak w dalszym ciągu przez dzień cały na odcinku Focha. W tej bardzo ciężkiej sytuacji genialny ten taktyk, przesuwając oddziały swe w miarę ataków nieprzyjaciela, mówi w rozkazie: „W rozstrzygającej chwili, gdy wchodzi w grę honor i szczęście Ojczyzny francuskiej, oficerowie i żołnierze będą czerpali siły w energii naszej rasy do przetrzymania, aż wyczerpany nieprzyjaciel cofnie się!” I przetrzymali żołnierze Focha a nieprzyjaciel wyczerpał swe siły. W miejsce marzeń o zbliżającym się marszu w paryskie bramy powstało w wojskach niemieckich uczucie przerażającego zaskoczenia, mglistej niepewności i coraz bardziej nurtujące przeswiadczenie klęski. Krytycznej sytuacji na odcinku 9. A. kładzie kres zręczny manewr Focha, który zapobiega przerwaniu frontu i mimo napiętych do ostatecznych granic nerwów żołnierza, walczącego niemal nieprzerwanie od czterech dni, przechyla wahającą się w ciągu dnia szalę na swą stronę i wspaniałym nocnym kontratakem zdobywa klucz pozycji nieprzyjacielskich: Fere Champeoise.

A tymczasem rozstrzygnięcie nastąpiło już na prawym skrzydle armii Bülowa i w dniu 9. września przedstawiciel niemieckiej kwatery głównej, ppłk. Hentsch, wyposażony w szerokie pełnomocnictwa, wydał rozkaz do odwrotu. Zarówno w sztabie generalnym, jak i później na łamach prasy rozpętała się zacięta walka na temat, czy zarządzenie jego było usprawiedliwione sytuacją dnia.

WIELKIE ZWYCIĘSTWO NAD MARNĄ.

Czterodniowa bitwa nad Marną skończyła się zupełnym zwycięstwem armii

sprzymierzonych. Pomimo przeważających sił Niemcy, pobici w otwartym polu, zmuszeni zostali do odwrotu. Pościsł z dniem 10. września przyniosła poważną zdobycz w materiale wojennym i w jeńcach. Armie niemieckie cofały się na całej linii. Bitwa nad Marną była wielkim zwycięstwem i tworzyła dzieło gen. Joffre'a. Po wstępnych porażkach dojrzał on jasno błędy, przerwał walkę, by ją podjąć na nowo w odpowiedniej chwili, a gdy ta nadeszła, rzucił rozkaz „zwrot w tył!” i na całym froncie oficerowie i żołnierze ruszyli do boju „z jakąś dziką energią — jak mówi Foch — czując dobrze, że kraj nie przeżyłby klęski”.

UPADEK NADZIEI NIEMIECKICH

Naczelna komenda niemiecka przed narodem zastąpiła ogrom rozmiaru poniesionej klęski, a to tem bardziej, że kraj pozostawał już w nastroju rychłego wkroczenia w bramy Paryża. Biuletyny wojenne w dniach bitwy nie wspominały o niej zupełnie i dopiero w dniu 10. września podano lakoniczną wiadomość: „Wojska które przekroczyły Marne, natknęły na przeważające siły nieprzyjacielskie, powstrzymały je w dwu dniach a nawet poczyniły postępy”. „Bitwę sprowadzono do akcji przednich straż. Milczano o wielkiej klęsce kwatery głównej, milczeli sprawozdawcy wojenni. Gdy wśród Niemców przed

Marną panowała zupełna wiara w zwycięstwo, po klęsce nastąpiło zwątpienie i niepewność jutra a wodzowie niemieccy zgodnie stwierdzają w swych pamiętnikach, że upadek ich nadziei w zwycięstwo nastąpił właśnie po bitwie nad Marną. Podobnie ukrywano Austriacy klęskę i przed sztabem Austro-Węgier, przegrana bowiem niweczyła zupełnie zasadniczy plan kampanii, główne bowiem siły niemieckie po przewidywanym pogromie wojsk francuskich miały być przewiezione na wschód celem użyczenia pomocy ugnającym się przed naporem rosyjskim armiom sojusznicznym. Tymczasem stało się inaczej!

„AKT SIŁY NARODU PRZECIW TRYUMFOWI BARBARZYŃSTWA”.

Bitwa nad Marną była wielkim moralnym zwycięstwem o potężnej rozpiętości i głośnym echem odbiła się w tych krajach, które porzuciły niebawem neutralność i przeszły na stronę ententy. Ppłk. Faury, pisząc o bitwie nad Marną, podnosi: „że krytyka przyszłości uzna zapewne bitwę nad Marną za jeden z najpiękniejszych manewrów, jakie zna historia wojen. Była ona nie tylko dziełem sztuki, ale i aktem siły narodu, który buntując się przeciw tryumfowi barbarzyństwa, walczył jednocześnie o swe istnienie”. ALEKSANDER MEDYŃSKI

Przed dwudziestu laty...

Dość skąpe wiadomości jakie zamieszczają dzienniki lwowskie pod datą 12. września 1914 pozwalają jednak zorientować się, że kilkudniowe walki o Lwów rozgrywały się niemal pod murami miasta.

Winniki zniszczone, pod Janowem, Basiówka i Glinną ataki wojsk austriackich odparte.

W szpitalach lwowskich leży ponad 8 tysięcy rannych.

W mieście odczuwa się brak żywności i opatu.

Nie próżnuje tylko „czarna giełda”. Dzienniki piętnują „rozmaite żydowskie indywidua”, które skupiają za bezcen austriackie banknoty lub po wysokim kursie wymieniają je na ruble. Zawsze jednacy.

Z kraju od korespondentów „Kurjera”

Kronika morska

Znowu aresztowano 3 narodowców

W Subkowach (pow. Tczew) aresztowano trzech członków kierownictwa miejscowego wydziału Młodych Stronnictwa Narodowego: Feliksa Bruchmana, Edmunda Gierwatowskiego i Piotra Cybulskiego. Jakie są przyczyny aresztowania — niewiadomo. Aresztowanych Młodych przewieziono do wydziału śledczego w Tczewie, skąd po 48 godzinach odstawiono ich do więzienia sądu grodzkiego.

Kronika wileńska

Narodowe koło radnych

W poniedziałek odbyło się zebranie konstytucyjne narodowego koła radnych. W wyniku przeprowadzonych wyborów prezydium koła przedstawia się następująco: przew. — prof. dr. Komarnicki, pierwszy wiceprezes — dr. Z. Fedarowicz, drugi wiceprezes — gen. R. Jasieński, sekretarz — dr. St. Kodz. Na zebraniu tem opracowano plan taktyki przy wyborach do prezydium magistratu.

Kronika wielkopolska

Inwentaryzacja zabytków Poznania

Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości przeznaczyło znaczną sumę na inwentaryzację zabytków historycznych Poznania, dzięki czemu dokonano rejestracji wszystkich zabytków pod kierownictwem konserwatora wojewódzkiego dr. Dalbora. Inwentaryzacja poprawiła tendencyjne błędy ostatniej inwentaryzacji, dokonanej jeszcze w roku 1897, a mającej na celu ratowanie śladów polskości Poznania. Obecnie odkryto szereg wartościowych zabytków na dziedzińcach starych domów i w kościołach, które dotychczas historykom sztuki były zupełnie nieznane.

Kronika wołyńska

TRAGICZNA ŚMIERĆ PODCHORAŻEGO. Na przejeździe kolejowym pomiędzy stacjami Wołczek — Hołoby, pociąg najechał na przechodzącego przez tor kaprała podchorążego Ryszarda Płasińskiego, który zmarł po przewiezieniu go do szpitala.

WIELKI POŻAR. W Kołkach, w pow. sarneńskim spaliło się z nieustalonych dotychczas przyczyn 20 gospodarstw wraz ze zbiorami. Ofiar w ludziach nie było.

Kronika gorlicka

„Europeizacja Gorlic”

Dzięki inicjatywie nowego burmistrza, Gorlice zaczynają się europeizować.

Ostatnio na ulicach miasta pojawiły się liczne tablice z napisami: „Chodźć prawą stroną”, równocześnie dorożkarzom, którzy dotąd stali wszyscy w rynku, wyznaczono w różnych punktach miasta 6 postojów.

O ile pierwsza inowacja została przyjęta przez publiczność z aplauzem (i humorem), o tyle druga natrafiła na blerny opór ze strony dorożkarzy, którzy nigdy niema na wyznaczonych postojach.

Na marginesie tych wielkomięskich pomysłów należy zaznaczyć, że w Gorlicach niema ani jednego publicznego ustępu. Czyżby to było mniej potrzebne?

R. Rss.

Obrazki z Challenge'u 1934

Pilot niemiecki Eberhardt na wadze. Każdy lotnik stał do wagi ze sprzączką chronem w ręku.

Plama na sumieniu Przemysła

W roku 1918 przeżywał Przemysł, zupełnie podobne czasy, jak Lwów. Dzięki zdradzie austriackiej władzy „ukraińcy” miastem, przyczem n' m nadeszła odsiecz z Krakowa, Zasanie zostało obronione przez bohaterskie przemyskie „Orlą”. Po oswojeniu Przemysła, niebezpieczeństwo „ukraińskie” wcale nie zostało usunięte. To też przez szereg tygodni lała młodzież przemyska krew, w obronie polskości czerwienińskiego grodu. — Ofiar było sporo. Najtragiczniej jednak wypadł dzień 13 grudnia 1918, kiedy to od jednej kuli armatniej, pod Nizankowicami padł kwiat młodzieży przemyskiej. Odeszło wówczas na „wieczną wartę” siedmiu młodych skautów z braćmi Kędzierskimi i Motyką na czele. Przemysł urządził bohaterom wspaniałą pogrzeb, a młode ich ciała złożone zostały w pięknym grobowcu.

W roku 1933 z inicjatywy ustępującego i ówczesnego prezesa Czytelni Uczniów Gimn. im. Morawskiego, Włodzimierza Bilana i Michała Poleńskiego, powstał pod przew. Bogdana Brzezińskiego międzyuczelniany komitet, który miał się zająć trwałym umocnieniem pamięci przemyskich „Orlą”.

Praca poszła raźnie naprzód. W krótkim czasie zebrano ogromną ilość kruszcu potrzebnego do odlania pomnika, a następnie przystąpiono do zbierania pieniędzy, potrzebnych do zrealizowania pięknej myśli. Zdawało się, że nic nie stanie na przeszkodzie, aby pomnik stanął na jednym z placów miejskich.

Znow proces o kolportaż?

Dnia 10 września br. odbyła się w sądzie grodzkim w Dobzyczach rozprawa przeciwko P. Jackowi Dziewońskiemu, słuchaczowi U. J., oskarżonemu o kolportaż (art. 23 ustawy prasowej). Akt oskarżenia zarzuca p. Dziewońskiemu rożdanie na terenie pow. myślenickiego pisma narodowych, uważając to za naruszenie ustawy prasowej.

Przypominamy, że dnia 4 września br. podobny proces odbył się w Wieliczce, gdzie chodziło o sprzedaż pism narodowych. Sąd stanął wówczas na stanowisku,

Kronika stanisławowska

TEGOROCZNY SEZON TEATRALNY W STANISŁAWOWIE rozpoczął Teatr im. Moniuszki pod dyr. Zuzanny Łozińskiej wystawieniem komedji Bałuckiego — „Klub kawalerów”.

Przed rozpoczęciem spektaklu przemówiła do publiczności w miłych i gorących słowach p. dyr. Zuzanna Łozińska, dziękując za dotychczasowe poparcie, oraz

prosząc o dalsze częstsze odwiedzanie — jak się wyraziła — „naszego domu”. **POJAWIENIE SIĘ P. DYR. Z. ŁOZIŃSKIEJ** przyjęła widownia burzą długo niemilkających oklasków, oraz wielkim kosztem kwiatów. Również w czasie spektaklu, pojawienie się na scenie sławnych znajomych pp. R. Wasilewskiego i Ireny Ładosiówny — ulubieńców naszej publiczności, powitano oklaskami. Z wykonawców, jak zwykle, laury zbierała nieoceniona p. Zuzanna Łozińska w roli żony Piorunowicza: [i]

Stalo się jednak inaczej. Mimo, że dwunasty rok upływa od chwili, kiedy wychowankowie i koledzy bohaterów zapoczątkowali budowę pomnika, rzecz cała spoczęła na martwym punkcie. Wina główna tego stanu, spoczywa na osobie p. Jana Smółki, dyrektora Gimn. II. P. Smółka oddawał zrazu komitetowi pomnikowemu duże usługi i nawet nie bez dużego trudu zebrał większe kwoty. Z czasem jednak przejął na siebie wszystkie funkcje komitetu — dzisiaj już nieistniejącego — i od tego momentu sprawa pomnika nie postąpiła ani kroku naprzód. Próbowala zaradzić temu młodzież narodowa, jednak wobec obojętności społeczeństwa i oporu p. Smółki, niewiele zrobinono poza zebraniem większej kwoty pieniędzy, którą po śmierci śp. prezesa Kozłowskiego, opiekuje się b. poseł p. Jan Godek.

Sprawa pomnika „Orlą” stanowi prawdziwą plamę na sumieniu narodowego Przemysła. Narzekanie na kryzys, nie daje usprawiedliwienia, gdyż pieniądze będące w rękach p.p. Smółki i Godeka, mogłyby wystarczyć, tem więcej, że wszystko dzisiaj jest tańsze.

Wydaje nam się, że ostatni już czas aby p. dyr. Smółka zechciał sprawy pomnika ruszyć z martwego punktu. Domaga się bowiem tego sumienie i serce miasta, które zbyt dużo zawdzięcza swoim „Orląm”, aby pamiętać ich miała być okryta pleśnią zapomnienia i niewdzięczności.

J. M.

FUTRA

gotowe i na zamówienie, wszelkie przeróbki wykonuje solidnie i tanio firma F. J. LUBELSCY Lwów, Rutowskiego 5 tel. 48-70. — Dogodne spłaty. 1461

monolog o mężczyznach w 3 akcie był majstersztykiem sw. go rodzaju, P. I. Ładosiówna stworzyła doskonały typ kobiety — swatki. — Bardzo dobre epizody dały pp. Wostrowska (Mirska), Kopaczówna (Mina) i Hitałowiczówna (Marynia). Z panów, o palmę pierwszeństwa walczyli Tuzimierz Tuzimski (Piorunowicz), R. Wasilewski (Motyliński) i Klejer (Topolnicki), wszyscy trzech doskonałi. Osobno wspomnieć należy o p. Zygm. Bończy (Niemiałkowski), który swą grą i znakomitą maską wywoływał huragan śmiechu. Z innych wykonawców, wymienić należy pp. Kłosa, Gokłowski (Wygodnicki), Nawrockiego (Sobieniecki) i Posiadłowski (Antos).

Całość przygotowana nadzwyczaj starannie, została przyjęta przez publiczność bardzo życzliwie.

Sprawną reżyserją p. Kaz. Kijowskiego oraz ładne dekoracje prof. Giegiera przyczyniły się do sukcesu sztuki. Widownia zadowolona (t. k.)

KOMUNIKAT TEATRU IM. MONIUSZKI. „Klub kawalerów” powtórzony będzie w środę, 12 i czwartek, 13 bm, o godz. 20-tej. W piątek 14 bm, premiera znakomitej sztuki pt. „Pisaładź to nie wszystko”, która w ub. sezonie teatralnym obiegła wszystkie sceny stołeczne Europy.

Kronika zakopiańska

Aresztowanie narodowca

W ub. piątek aresztowano w Zakopanem Adama Kamińskiego, kierownika obwodowego Stronnictwa Narodowego, z zawodu majstra ciesielskiego. Aresztowanemu oświadczone, że zostanie pieczo od posterunku do posterunku odstawiony do Rozenbarku, pow. Gorlice, jako do miejsca urodzenia. Jako powód podano żonę aresztowanego, że jest on cieżarem (!) dla gminy. Dodajemy, że Kamiński pracuje jako majster ciesielski i obecnie buduje na Antałowce willę. Kamiński mieszka w Zakopanem już od 12 lat i nigdy nie był karany. Jest on znanym działaczem narodowym i organizatorem kół Stronnictwa Narodowego w okolicach Zakopanego.

Kronika przemyska

Samobójstwo zredukowanego

Ojciec sześciorga dzieci Antoni Busz, sezonowy robotnik kolejowy został niedawno zwolniony z pracy. Widmo głodu tak silnie na niego podziało, że rzucił się pod pociąg, zdarzający z Truskawca do Przemysła. Koła pociągu zupełnie niemal przepołożyły nieszczęśliwego.

STRZAŁ Z DUBELTÓWKI. Polowym na folwarku w Podmojskach jest Teodor Solnig. Ubiegłej soboty popadł on w spór z niejakim Grzegorzem Sokilem, do którego nawet strzalił z dubeltówki, raniąc go bardzo ciężko w tułów. „Strzelcem” zajęła się policja.

KRÓTKA RADOŚĆ. Mieczysław Czuchman, idąc wzdłuż toru kolejowego, znalazł na torze koło Bakończech portfel z dużą ilością banknotów. Szczęśliwy zaczął je przeliczać, aż tu nagle jakiś osobnik wyrwał mu portfel z ręki i uciekł.

Kronika śląska

POŚWIĘCENIE NOWEGO KOŚCIOŁA. W niedzielę odbyła się w Choczowie podniosła uroczystość poświęcenia nowego kościoła, pozostającego pod wezwaniem św. Antoniego. Aktu konsekracji dokonał ks. biskup śląski Adamski. Jest to czwarty kościół katolicki w mieście Choczowie. (wi.)

TRAGICZNY WYPADEK CZĘSTOCHOWSKIEGO CYKLISTY. Na ulicy Zamkowej w Katowicach został najechany przez auto ciężarowe znany cyklista z Częstochowy, Ślusarczyk. Śmierć nastąpiła momentalnie. Denat przyjechał do Katowic, by zgłosić siebie i kolegów do wyścigu kolarskiego w W. Hajdukach. (wi.)

CO DZIEK MIESIĘ?

12	Środa
WRZESNIA	Imienia Marii
Wsch. s. 4 g. 54 m.	Czw. Filipa i Eugenii
Zach. s. 17 g. 46 m.	

Gdzie i co kupię?

WALICHIEWICZ Kopernika 2, **SIODŁA**, zaprzęgi, kufry, torby, teczki, portmonetki, kagańce, baty, czapaki, koca na konie. Rok założenia 1863.

WYPRAWKI STUDENCKIE

koldry zł. 12. — Koce wełniane, Materace z trawy zł. 18. — Poduszki zł. 8. — Poszewki zł. 3. poleca

M. IŻYCKA LWOW, KOPERNIKA 4.

FUTRA

damskie, męskie, modernizuje, przeróbki, wykonuje znany z solidności Magazyn i Pracownia Futur Karola Schürera w Lwów, Szatarska 11a, tel. 69-56. Dogodne warunki spłaty.

PARASOLE, PARASOLKI, parasole ogrodowe i mierznicze, naprawy, pokrycia, poleca jedyna katolicka firma **PARAGON** Marja Bemowa, Lwów, Wałowa 9 1455

FUTRA NOWE

weselkie przeróbki
SICHLER Lwów, pl. Halicki 14 I p.

REPERTUAR TEATRÓW MIEJSKICH

TEATR WIELKI

Środa, 12. 9, g. 7.30 „Zwyciężyłem kryzys“
Czwartek, 13. 9, g. 7.30 „Zwyciężyłem kryzys“

TEATR ROZMAITOŚCI

Nieczynny do 15 bm, z powodu przygotowań do nowego sezonu,

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ATLANTIC: Ludzie w dieli,
APOLLO: Markiza Yorjsaka (Bjwa) Anabella i Charles Boyer.
CHIMERA: Hople z Clara Bow.
COLLOSEUM: „Sprytna dziewczyna“ rewja.
CASINO: Zemsta Pana X.
GRAŻYNA: „Legion śmierci“ oraz „Palac na kółkach“.
KOPERNIK: Zaledwie wczoraj.
MARYSIENKA: „Prac z kryzysem“ oraz rewja: „Bo Lwów musi“.
MUZA: „Niewidzialny człowiek“.
PALACE: Książę Arkadji
PAN: „Zdobycie cię muszę“ (Nignon) oraz dodatki.
PASAZ: Wielkość jaskie cienie z Harry Salem oraz rewja.
RAJ: Oljver Twjst w roli gł. mały Dickie Moore.
SENCE: W złotych sidiach oraz rewja.
STYLOWY: „Kobiety wolą brutalni“ oraz rewja.
ŚWIT: Rok 1914 z J. Smosarską i W. Con ti. oraz dodatki.
WANDA: „Niepotrzebna“ i „W cieniu drapaczy chmur“.

FUTRA

damskie, męskie, przerabia, modernizuje, najnowsze modele, wykonuje najsteranniej pracownia **Władysława LIGNARA**, Lwów, Kochanowskiego 2, 1277

KOMUNKATY TEATRÓW MIEJSKICH

TEATR WIELKI gra dzisiaj i środę,

jutro w czwartek oraz w piątek znakomita sztuka P. Vulpisusa „Zwyciężyłem kryzys“. Kapitałna ta komedia, pełna dowcipu, humoru i groteskowych sytuacji zdobyła sobie wstępny bojem serca publiczności Lwowa, która bawi się wasoło, dając wykonawców poszczególnych ról humoranowami olkaskami przy otwartej scenie. W niedzielę powtórzenie tej doskonałej komedii wieczorem o 7.30.

Janusz Strachocki
art. dram.

i reżyser Teatrów miejskich we Lwowie objął **DZIAŁ DRAMATYCZNY** w Lwowskiemu Konserwatorium Muzycznym im. K. Szymanowskiego. Nauka rozpoczyna się 15 września b. r. Informacji wpiis przyjmuje Zarząd ul. Sobieskiego 4 Tel. 57-98. 1571

Kronika lwowska

Magistrat a kinoteatry lwowskie

(t) Magistrat lwowski rozesał za pośrednictwem Pol. Agencji Telegraficznej taki komunikat: „Wobec nadmiernej ilości kart wstępu do kinoteatrów we Lwowie, wydanych przez zarządy poszczególnych kinoteatrów, wskutek czego cierpią dochody gminy z podatku widowiskowego, Zarząd Miejski w król. stol. m. Lwowie skierował do Związku Teatrów Świetlnych woj. lwowskiego następujące zarządzenie: Z dnem 1 września 1934 wstrzymuje się wydawanie przez zarządy kinoteatrów bezpłatnych kart wstępu (passe par tout) do kinoteatrów z następującymi wyjątkami“ (tu wliczono te wyjątki a więc delegatów władz administracyjnych, przedstawicieli magistratu, policji, redakcyj i t. d.).

Zrozumiałą jest troska magistratu o wpływy z podatku widowiskowego, ale tego rodzaju zarządzeniami jak powyżej przytoczone żadnego efektu nie osiągnie.

Najwyżej tyła, że kilku właścicieli bezpłatnych kart przestanie do kin chodzić. Przyczyną małych wpływów są nie bezpłatne karty, tylko zbyt wysokie ceny wstępu. Magistrat zabiera właścicielowi kinoteatru 30—35 proc., widz w cenie biletu płaci zbyt wysoki haracz na Czerwony Krzyż i Fundusz Pracy, a do tego wszystkiego dochodzi jeszcze mnóstwo najrozmaitszych podatków. W rezultacie bilety są za drogie, frekwencja w kinach wskutek tego maleje z dnia na dzień i właściciele kin są w przededniu ruiny. — Niech magistrat obniży te wszystkie haracze, jakimi ich przedsiębiorstwa obłożył, to obniży ceny. Zwiększą się wtedy wpływy kasowe, a tem samem i wpływy z podatku widowiskowego.

Bo wątpliwą jest rzeczą, czy dochody magistratu pokaźnie się zwiększą, jeśli obłupiani przez zycem ze skóry właściciele kin zaczną je zamykać.

JEDYNĄ W POLSCE

1448

WYKWINTNĄ WĘGIERSKĄ KUCHNIĘ

uruchomioną z dniem 1-go września b. r. oraz szlachetne gatunki win poleca Firma **STADTMULLERA, WE LWOWIE, RYNEK 34.**

Z życia Sokola
w Kleparowie

(Fil.) 15 bm, rozpoczyna się w tut Sokole normalny ruch ćwiczebny tak drużyny męskiej jak i żeńskiej, oraz dorostu sokolego. Grono męskie ćwiczących powiększy w tym roku 11 członków, którzy po odbyciu powinności wojskowej i uzyskaniu stopni podoficerskich wracają do gniazda macierzystego. Uzyskanie przez nich szarż wojskowych jest niemalą zasługą tutejszego Sokola. Tu bowiem przed wstąpieniem w szeregi wojskowe, odbywali pilne ćwiczenia gimnastyczne, co w dużej mierze przy wojsku było im pomocne. Niebawem pod komendą instruktora **Mihułowicza** rozpoczyna się ćwiczenia do zlotu wszechświatniańskiego, w którym członkowie tutejszego gniazda wezmą liczny udział. Zarząd Sokola krząta się również około prób o P.O.S.

Nowy Zarząd z prezesem **dhem Durkalcem** na czele umacnia wśród mieszkańców Kleparowa popularność i zaufanie do idei sokolej i poczynają tutejszego Sokola. Garną się w szeregi sokole młodzi i starzy, a liczba członków stale wzrasta. Dawny Zarząd pozostawił do uregulowania długi, które obecny mimo ciężkich czasów spłaca. Dotychczas przeprowadzono inwestycję sali. Za staraniem **dh. Kozickiego** uzyskano aparaturę dźwiękową, która jest ogromnie pomocna przy ćwiczeniach sokolich z muzyką. W jesieni odbędą się zawody sportowe o puchar wędrowny, ufundowany przez **dh. Pacane**.

Koło dramatyczne pod wytrawną reżyserją **dh. Durkalca**, rozpoczyna niebawem swą pracę, celem przysporzenia dochodów gniazdu. Organizuje się również i chór sokoli. Jednym słowem warunki pracy w Sokole w roku bieżącym zapowiadają się bardzo pomyślnie.

Tortury placu Bema

(g). Z góry na lat bieżących można przewidzieć, że prace magistrackie odbywać się będą na złość latu... w jesieni. Planują prace rekonstrukcji dróg we Lwowie opracowane zostały w tym celu wykonanie odczęcia się do jesieni. Tąd też jesteśmy dziś świadkami jesiennych rozkopów całego szeregu ulic pomimo, że można było to uczynić w okresie wakacyjnym.

Weźmy przykład Plac Bema i wszystkie ulice boczne „bemaćkie“. Rozkopane, mało rozkopane; rozbite, pełne błota jesiennego, zalamrowane, a co gorsza, robota odbywa się z przerwami. Gdy tak dalej pójdzie plac Bema i okolice wobec codziennych deszczów stanie się meczarnią mieszkańców tych okolic, którzy już dziś klną „programowość“ prac magistrackich — na czem świat stoi. Ze też to

zawsze błotna, deszczowa jesień przypada do smaku lwowskim dyspozytorom naprawy ulic

TAK BYĆ NIE POWINNO!

Jasnowidztwo
„Gazety Polskiej“

(t.) Cudownym jasnowidztwem odznacza się „Gazeta Polska“: w poniedziałek już wiedziała jak wypadła defilada, która się odbyła we Lwowie we wtorek. Oto z nadeszłej wczoraj rano do Lwowa „G. P.“ dowiedzieliśmy się, że

„Defilada trwała od godz. 3-ej do 6-ej wiecz. Przed defiladą prezydent miasta **Drojanowski powitał**, wojska w imieniu m. Lwowa. Liczna publiczność, a głównie młodzież szkolna **obsypały** oddziały wojskowe kwiatami. Defiladę **odebrał** inspektor armji **gen. Sosnkowski** w otoczeniu wyższych wojskowych“.

„Powitał“, „odebrał“ — lwowski korespondent „G. P.“. Jednym machnięciem załatwił się taki typek z wspaniałą defiladą, na której z pewnością nie był nawet wtedy, gdy się naprawdę odbywała. Całą rzecz tłumaczy to, że korespondentem „G. P.“ jest lwowski żydek. Co go tam jakieś wojskowe historie obchodzi! On jest pacyfista. Wczoraj, dzisiaj, czy jutro — głupstwo, grunt, że dał wiadomość zawczasu, aby w sądny dzień mieć spokój przy jedzeniu faszerowanej ryby.

Swoją drogą „Gazeta Polska“, która niby to tak strasznie uwielbia naszą Armię, słusznie tym wypadkiem została pokarana. POCO trzyma Żyda. Żołnierzy już w poniedziałek obsypał kwiatami, a „Gazetę“ wsypał na całego..

„Phöniks“ publikuje
„specjalną“ mapę Europy

(Kra) T-wo ubezpieczeń na życie „Phöniks“ we Wiedniu które w Krakowie oślawiło się wystawieniem szklarni Feniksa na rynku Krakowskim, reklamuje się w pismach europejskich w dość ciekawy sposób. Zamieszcza mapę Europy, już powojenną, a także mapę Polski z jedynym „Lembergim“, gdyż we Lwowie ma swoją gen. reprezentację, przyczem „Lemberg“ zamieszczono w środku Polski, akurat na miejscu Warszawy. Ale to jeszcze bagatelka. Oto bowiem Polska graniczy z jakimiś wielce tajemniczymi państwami na wschodzie Europy, które po bliższem rozpatrzeniu wyłaniają się jako Ukraina, aż do Kaukazu od granic Polski i drugie Państwo, Białoruś. Oba te Państwa w rozumieniu „Feniksa“ są wyraźnie zakreślowane takimi samymi granicami, jak reszta państw Europy, a więc złudzenia co do intencji mieć nie potrzebujemy. Taka

propagandę robi Ukraincom i Białorusinom Feniks, tylko rzecz ciekawa, czy Sowlety dopuszczają Feniksa do poszukiwania ubezpieczeń w Sowietach. Bo u nas na szczęście, w Polsce, poza dawną Galicją i Śląskiem, Rząd nie dopuścił jeszcze Feniksa do operowania ubezpieczeniowego w reszcie Polski, gdyż ma podobno z Feniksem jakieś porachunki.

Każdy bez wyjątku może zaopatrzyć się w garderobę męską jak ubranie, rąglan palta zimowe i wierzch futrzany bez większej gotówki, gdyż firma **WITTELS**, Lwów, Rutowskiego 7, naprzeciw Katedry udziela 10 miesięcznego kredytu — Pierwsza rata przy odbiorze ubrania względnie następnego pierwszego miesiąca. 1540

Z dnia

(a) Po długich dniach chłodnych i słotnych dzień wczorajszy od wczesnych swych godzin wystąpił w pełnym powale. Był ciepły i słoneczny o przepięknym błękitnie, którego nie zmąciła choćby najmniejsza chmurka. Tworzył w ten sposób błękitno-słoneczne ramy dla tego wspaniałego obrazu, którego bogactwo, porywająca treścią, przykuwającą oko widza przez szereg godzin, była wspaniała rewja wojskowa na pl. Halickim. Pod znakiem tej rewji upłynął dzień wczorajszy. Już wieczorem dnia poprzedniego ścigały się do miasta, serdecznie i gorąco po drodze witane poszczególne oddziały różnej broni, które ciągnęły od strony rogatek z polowych ćwiczeń letnich. Wzdłuż ulic stawały tłumy ludzi i przypatrywały się temu przemarszowi wojsk, dążących do swych kwater. Małe czolgi — „baby“ — dążące ul. Janowską, przez długi czas były tematem rozmów wieczornych.

Już od rana pozostawało miasto pod znakiem wielkiej rewji wojskowej. Z wielu okien czerwienieją i bieleją chorągwie, po wozach tramwajowych — jak zwyczajnie podczas uroczystych obchodów — fruwały małe chorągiewki. O godz. 1-ej popołudniu wstrzymany został ruch tramwajowy. O tej mniej więcej porze wojska zaczęły zajmować wyznaczone dla nich odcinki w mieście. Na ulicach ruch bardzo ożywiony, zwiększał się w miarę zbliżania się 3-ciej godziny, w której przegląd wojskowy miał się zacząć. Piszemy o tem szerzej na innym miejscu.

ZDARZENIA I WYPADKI

WIELKIE WŁAMANIE MIESZKANIOWE

(a) **Lazar Grüss**, zamieszkały przy ul. Kopceowej 17, udał się wczoraj do bożnicy, aby pomodlił się na nowy rok. Wyszedł z domu o godz. 9-tej, powrócił w trzy godziny później. Nieobecność Grüssa wykryli sąsiedzi, a po wycięciu tzw. kwatery w drzwiach dostali się do wnętrza mieszkania.

Lupem złodziei padło srebro i biżuterja łącznej wartości 7.200 zł.

(a) **UCIECZKA OD ŻYCIA**. Na polanie pod kopcem na Wysokim Zamku targnął się na życie niejaki **Wiktor Parjan**, liczący 35 lat, bezrobotny, pozostający bez stałego miejsca zamieszkania. Usiłował on otruci się kwasem solnym, przyczem porzucił sobie żyły ziletka. W szpitalu desperat nie chciał początkowo poddać się zabiegowi lekarskiemu.

(a) **Z DOLI INWALIDZKIEJ**. **Piotr Demy**, inwalida legji cudzoziemskiej, zamieszkały chwilowo w Podhajczykach, w powiecie rudeckim, przybył wczoraj do Lwowa, by w konsulacie francuskim podjąć 130 zł. jako trzymiesięczną pensję. Z konsulatu udał się do restauracji przy ul. Pilsudskiego 11a, gdzie przez chwilę zdrzemnął się. Wykorzystał to jakiś złodziej i skradł inwalidzie z kieszeni kamizelki całą kwotę. Gdy inwalida zauważył brak pieniędzy, popadł w rozpacz. Złodziejski opryszek pozostał niestety nieznanym. Warto by za nim energicznie poszukać!

(a) **PODKOPEM Z PIWNICY DO SKLEPU**. Tą drogą dostali się wczorajszej nocy nieznanymi sprawcy do galanteryjnego sklepu **Mojżesza Quellera** przy ul. Szpitalnej 1, gdzie skradli znaczną ilość towarów, przedstawiających wartość zwyż 1000 zł.

KOMUNIKATY

INAUGURACYJNA HERBATKA DYSKUSYJNA STRONNICTWA NARODOWEGO odbędzie się w lokalu lwowskiego Koła (Pilsudskiego 16 II. p., wejście z podwórza) w środę 12 bm, o godz. 19 (7 wieczorem). Dyskusję o stanowisku Stronnictwa w kwestji ruskiej zagał prof. **Wł. Tarnawski** Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

AUDYCJE RADJOWE

radjostacji lwowskiej

Środa, dnia 12 września 1934 r.

6.45 Aud. por. 7.40 Zapowiedź programu w wyk. „Wesołej Trójki“ 7.50 Koncert reki, 11.57 Sygnał czasu i hejnał, 12.03 — Wiad. meteor. 12.05 „Silva Rerum“ i rep. teatr. 12.10 Popul. muz. czeska w wyk. Zesp. A. Hermana, 13.05 Szajapin (płyty) 15.30 Wiad. o eksp. polskim, 15.35 Lw. wiad. ekonom. i giełda zboż. 15.45 Kącik LOPP, 15.55. — 5 minut wiatru od morza, 16.00. Muz. lek. w wyk. ork. jaz: Teatru „Hollywood“ 16.45. Opow. dla dzieci starszych „Leszek, Paryż i czarny kot“, 17.00 Rec. śpiew. L. Zamorskiej, 17.25 Pog. dla kobiet „Nowe drogi opieki społ. nad matką i dzieckiem“ wygi. M. Czapska 17.35 Gł. Debussy — tańce symf. (płyty), 17.50 Por. sport. 18.00 Nauka sten. przez radio — Dr. M. Mesuse, lektor UJE, 18.15 — Rec. skrzypcowy W. Popowskiego 18.45 Odczyt gosp. 19.00 Muz. lekka z rest. „Gastronomia“, 19.20. Pog. akt 19.30 D. c. muzyki lekkiej, 19.45 Program na dzień następn. 19.50 Wiad. sportowe, 19.56 Lokalne wiad. sport. 20.00 — Recit. fort. pian. 20.45 „Jak pracujemy w Polsce“ 21.00 — Koncert Chopinowski w wyk. J. Turczyńskiego.

ZMIANA PROGRAMU. „Rozmowa o nowym sezonie teatralnym z dyr. W. Horzycą“, przewidziana w programie na 21.30, nadana zostanie o 22.00, zaś o 21.30 p. Celina Nahlik wygłosi feljton o wycieczce do Białowieskiego pł. „W majestacie przyrody“.

Czwartek, dnia 13 września 1934 r.

6.45 Aud. por. 7.40 Zapowiedź progr. w wyk. „Wesołej Trójki“, 7.50 Konc. reki, 11.57 Sygnał czasu i hejnał, 12.03 Wiad. meteor. 12.05 „Silva Rerum“ i rep. teatr. 12.10 Obr. dla dzieci najml. „Jak Sebastjanek nauczył się tabliczki mnożenia“ L. Krzemienieckiej, 12.30 Z Wilna, Konc. zesp. salon, 13.05 Z rynku pracy, 13.10 Muz. symf. z płyt, 13.30 Wiad. o eksp. 15.35 Lw. wiad. ekonom. i giełda zboż. 15.45 Godz. muz. lek. zesp. jazz i Nina Grudzińska (śpiew), 16.45 Lekcja jez. franc. Lektor p. Lucien Rogulny, 17.00 „Teatr Wyobraźni“ słuchowisko J. Stępowskiego, „Surabaya — musi pójść na dno“, 18.00 Życie artyst. 18.05 „Z wycieczki do Burutu“, felj. dr. Aleksandry Skulskiej, 18.15 Recit. fort. Z. Dygata, 18.45 „O tem, co czytać“ p. St. Adamczewski, 19.05 Konc. wok. zesp. miesz. pod dyr. B. Wallek-Walewskiego 19.20 Pog. akt. 19.30 Z Krakowa, D. c. koncertu 10.45 Program na dzień nast. i kom. Malop. Tow. Zach. do Hod. Kon. 19.50 Wiad. sport. 19.56 Lok. wiad. sport. 20.00 Z Krakowa „Katastrofa w szkole Pytagorasa“ wygi. prof. W. Wilkosz, 20.15 Koncert symf. z Filharmonij w wyk. ork. symf. z udz. B. Hubermanna (skrzypce), 20.35 Dziennik wiecz. 20.55 „Jak pracujemy w Polsce“, 22.30 Konc. reki, 22.45 ??? Trzy pytania w opr. Marjusza Nowiny, 23.00 Kom. o turn. lotn. 23.40 — 23.50 Muz. lekka w wyk. tria fort. p.

NOWOCZESNE RADJOAPARATY TRYZAKRESOWE

(20 — 2000 m.) na prąd zmienny, stały i na baterje poleca

„EKRAVOX“

Lwów, Lindego 10.

1573

Audycje radjostacji krakowskiej

Środa, dnia 12 września 1934 r.

6.45 Audycja poranna z Warszawy 7.50 Pogadanka dla pań: „Ogólne uwagi o przyrządzaniu przetworów ze świętych jarzyn“ wygi. inż. Z. Sembratówna, 11.57 Sygnał czasu, hejnał z Wieży Mariackiej, 12.03 Transmisja z Warszawy, 12.10 Koncert orkiestry kameralnej, pod dyr. Hermana, w progr. „Popularna muzyka czeska“, 13.00 Transmisja z Warszawy, 13.05 Płyty, 13.30 Transmisja z Warszawy, 13.35 Lokalne komunikaty, 15.45 Fragment teatralny, 16.00 Transmisje z Warszawy i Lwowa, 17.35 Płyty, 17.50 Transm. z Warsz. 18.00 Płyty, 18.10 Wiadom. bież. 18.15 Transm. z Warszawy i Łodzi, 19.45 Program na dzień nast. 19.50 Wiadom. sport. z Warszawy, 19.56 Lokalne wiad. sport. 20.00 Konc. zesp. Mandol. pod dyr. M. Kosteckiego i „Piosenki zapomniane“ w wyk. p. St. Zurawskiej, akomp. dyr. K. Meyerhold I, 20.45 Transm. z Warsz. 21.30 Odczyt pt. „Najstarszy polski poemat górniczy“ — wygi. dr. K. Maślankiewicz, as. U. J. 21.40 Transm. z Poznania, 22.00 Koncert reklamowy, 22.15 Transmisja z Warszawy.

Kronika krakowska

Dokoła sprawy „wikarówki”

Generalny konserwator w Krakowie

W poniedziałek przyjechał z Warszawy generalny konserwator p. Remer, który we wtorek odbył narady w sprawie tak głośnej obecnie w Krakowie „wikarówki“.

Ostatnio za odsłonięciem kościoła Mariackiego opowiedział się zespół artystyczny Teatru Miejskiego im. J. Słowackiego. Między podpisami artystów znajdujemy nazwiska pp. K. Ankiewicz-Szykowski, Z. Jaroszewskiej, J. Karbowskiego i M. Maszyńskiego, bawiące

go w Krakowie na gościnnych występach.

Dnia 10 września b. r. rozstrzygnięty został konkurs na szkic fasady nowej wikarówki. Po otwarciu kopert, zawierających nazwiska autorów prac nagrodzonych, okazało się, że autorami nagrodzonych prac są: arch. S. Filipkiewicz i J. Kolarzowski (praca nr. 1), arch. Franciszek Mączyński (praca nr. 2 oraz praca nr. 4), oraz Fr. Saehste (praca nr. 5).

Zdarzenia i wypadki

BRACIA ADAMOWICZE W KRAKOWIE

Bracia Adamowicze zwiedzali w dniu wczorajszym zabytki Krakowa. Wieczorem byli obecni na bankiecie wydanym przez prezydium miasta, a następnie na dancingu kawiarni „Feniks“, urządzonym przez L.O.P.P.

GOŚCIE ZAGRANICZNI ZWIEDZAJĄ KRAKÓW

W poniedziałek przyjechało do Krakowa około 700 uczestników VI Międzynarodowego Kongresu Wychowania Moralnego. W ciągu dnia wczorajszego goście zwiedzili zabytki Krakowa. Dziś we środę odbędzie się w Collegium Novum uroczyste otwarcie Kongresu.

Komitet Międzynarodowego Kongresu Wychowania Moralnego zawiadomiał członków Kongresu Polaków, że druki i karty wstępu wydaje sekretariat, ul. Gołębia 13.

OTWARCIE SEZONU JESIENNEGO W PALACU SZTUKI

Wystawa jesienna zgromadziła tak olbrzymią ilość eksponatów, że znaczną ich część musiała Dyrekcja Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych przetrząsnąć na miesiąc następny, tak dalece, że nawet zapowiedziana wystawa zbiorowa Józefa Pieniążka, obejmująca akwarele „cyklu podtatrzańskiego“, musiała być przesunięta na czas późniejszy.

Poziom artystyczny wystawy wrześniowej przedstawia się więc imponująco i przypomina najświetniejszą epokę Pa-

lacu Sztuki. Prócz wystawy pośmiertnej Juliusza Groszego i wystawy zbiorowej Adama Hannykiewicza z Poznania, oraz kolekcji K. Podsadeckiego, katalog obejmuje następujące nazwiska artystów z całej Polski: Bednarski, Boba, Bunsch, Dąbrowski, Dworska, Dzieliński, Dziemański, Filipkiewicz, Miecz, Gałek, Gałęzowska, Giżycka - Berezowska, Gutowski, Hochman, Vlast, Hofman, Huthowa, Janowski, Jarosz, Kaluski, Karszniewicz, Kitz, Konarski, Kopystyński, Korotkiewicz, Korpal, Krasnowolski, Kratochwila-Widomska, Książek, Kuszta, Laszenko, Ligas, Łopusznik, Łysakowski, Misky, Mróz, Paszkowski, Pautsch, Pfeferberg, Pienkowski, Pinkas, Przebindowski, Rychter - Janowska, Samlicki, Sawulak, Seifman - Getterowa, Serwin, Soldinger, Stankiewiczowa, Starzeńska, Stasiniewicz, Stępień, Suchorzawska, Śliwka, Tor, Wasyliszyn, Waśkowski, Wąsowicz - Sopotkowska, Weiss, Wiszniewski, Wolska-Berezowska, Wroniewski, Zaremba, Zebrowski.

Otwarcie tej interesującej wystawy nastąpiło w niedzielę dnia 9 września br. o godz. 12 w południe.

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO

Środa, 12. 9.: „Domek z kart“.
Czwartek, 13. 9.: „Książę Niezłomny“.

KOMUNIKATY

„KSIĄŻĘ NIEZŁOMNY“ tragedia J. Słowackiego według Calderona, z Dyr. J. Osterwą w roli tytułowej, dana będzie na uroczystym przedstawieniu w dniu VI. Międzynarodowego Kongresu Wychowa-

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO W KRAKOWIE

„Domek z kart“

Komedja muzyczna w 7 obr. Br. Granichstädtena

Dyrekcja Teatru im. J. Słowackiego sprawiła miłą niespodziankę, wystawiając wyborną komedję, urozmaiconą epizodami muzycznymi. Publiczność krakowska od dawna spragniona jest muzyki — nie tylko poważnej, operowej, ale może jeszcze bardziej muzyki lekkiej wplecionej tu i ówdzie w akcję sztuki. Upodobania publiczności idą obecnie po linii utworów teatralnych, stojących na pograniczu komedii i operetki. Taką oto „komedję muzyczną“ jest właśnie — „Domek z kart“.

Przysłuchując się (przynajmniej) sztuce Granichstädtena, odniosłem wrażenie, że autor wypowiedział wojnę wszechwładnemu dzisiaj kinu i jak gdyby chciał powiedzieć: „Chodźcie i patrzcie, a zobaczycie w Teatrze coś lepszego niż w kinie“.

I autor odniósł zwycięstwo... Dał nam akcję, mogącą iść w zawody z fantastycznymi scenariuszami kinowymi, z którymi jest spokrewniona. Mamy więc bajeczną karierę girlsy, nieprawdopodobne sytuacje (jak z bajki) oraz — „happy end“! Wszystkie się dobrze kończy, bo — ślubem... I to z jakim trenem! Wszystkie panie na widowni były zachwycone — można powiedzieć — oczarowane...

Początkowo w pierwszej części komedji bawi się autor publicznością, że tak powiem, jak kot z myszką. Widz z początku nie może zrozumieć, o co autorowi chodzi, bo oczywiście autor dla większego efektu przygotowuje szereg niespodzianek i z tego powodu nie

chce odkryć „kart“, z których „domek“ jest zrobiony. Dowiadujemy się, że piękna girls umie kłamać jak z nut i że nikt jej nie wierzy nawet wtedy, gdy mówi prawdę. Zresztą Maud kłamie tak genialnie, że nigdy nie wiadomo, kiedy mówi prawdę, a kiedy kłamie.

Za radą swego przyjaciela (bez cudzysłowów!) Maud postanawia zużytkować swoją genialną zdolność kłamania w celu dostarczenia temuż właśnie przyjacielowi tematu do napisania sztuki teatralnej.

Maud dzięki swej zdolności fantazjowania tworzy sobie piękny i bajeczny świat, „domek z kart“. Wmawia w otoczenie, że jest żoną księcia i jako męża przedstawia swej rodzinie przygodnego współpasażera z czasu podróży okrętem, sama nie wiedząc o tem, że niezajomy jest autentycznym księciem.

Wymarzony świat staje się rzeczywistością, „domek z kart“ okazuje się prawdziwym pałacem.

Granichstädten jest mistrzem w budowaniu „domku z kart“. Gdyby chciał graficznie przedstawić wzrost zainteresowania u widzów, wyrysowałbym linię wznoszącą się szybko w górę. Im bliżej końca sztuki, uwaga widza jest coraz więcej napięta, psychologia małego kłamstewka, coraz wydatniej zarysowana.

Rolę wiecznie kłamiącej girlsy odtworzyła z właściwym sobie talentem niezrównana p. Zofia Jaroszewska, chluba sceny krakowskiej. Umieć rozśmieszyć publiczność nawet w tych scenach, kiedy rola wymagała... łez i pewnej dozy „tragizmu“ (jak np. scena pozornego aresztowania) to sztuka nielada.

Występujący gościnnie na scenie krakowskiej p. Marjusz Maszyński, znany artysta warszawski, okazał w roli

nia Moralnego, w czwartek, 13 bm, wieczorem

Z SADU KRAKOWSKIEGO

WYROK UNIEWINNIĄCY W PROCESIE O SPRZENIEWIERZENIE. Przed krakowskim sądem okręgowym odbyła się w poniedziałek rozprawa przeciwko Andrzejowi Szarkowi, wójtowi gminy Rozkóhów, oskarżonemu o sprzeniewierzenie kwoty 1250 zł., zainkasowanych tytułem podatku drogowego i gruntowego. Oskarżony tłumaczył braki niedokładnościami w księgach, Sąd po przeprowadzonej rozprawie wydał wyrok uniewinniający oskarżonego z braku dowodów winy. Trybunałowi przewodniczył s. o. dr. B. Bilewicz, wotowali: s. o. dr. Stuhr i s. o. dr. Rząca Oskarżał prokurator dr. Rawa. Obrońcą oskarżonego był adw. dr. Aschenbrenner.

DO ZIEMI ŚWIĘTEJ

Od 10 — 26 października

r. b. wyrusza

Pielgrzymka

pod protektoratem J. Eks. Ks. Biskupa NIEMIRY

Cena udziału od zł. 720

1575

Prospekty i szczegółowe informacje:

„FRANCOPOL“

Warszawa Mazowiecka 9, tel. 206-72.

Wiadomości sportowe

ZMIANA TERMINU MECZU LIGOWEGO

Mecz ligowy Cracovia Pogoń za zgodą obu klubów odbędzie się dopiero 28-go października zamiast 16 września.

TŁOCZYŃSKI POKONANY

BUDAPESZT. W poniedziałek rozegrany został w Budapeszcie finał międzynarodowych zawodów tenisowych o mistrzostwo Węgier w grze pojedynczej panów. Do finału, jak wiadomo, doszli Tłoczyński i Hecht. Spotkanie zakończyło się stosunkowo łatwo zwycięstwem Hechta w trzech setach 6:2, 6:4, 6:3. Polak był bardzo przemęczony i grał poniżej swej formy.

księcia swój wybitny talent, którego charakterystyczną cechą jest swobodne i naturalne zachowanie się na scenie, co sprawia na widzach bardzo sympatyczne wrażenie. Niema w p. Maszyńskim ani śladu poży teatralnej. P. Antonina Kłofska jako teściowa Hopkins stworzyła świetny typ matki, której lekko przewróciło się w głowie na wiadomość, że jej córka została księżną. P. Tadeusz Kondrat doskonale odegrał Johna, bystrogo i dowcipnego lokaja książęcego. P. Karol Wyrwicz - Wichrowski w roli Maurycego Maureta zdradza duże utalentowanie do ról komicznych. Rolę Ellen, siostry Maud, odegrała z dużym zasobem szczerości p. Anna Walewska. P. Zuzanna Zalewska jako garderobiana Polly, p. Stanisława Kostecka jako Bessy, p. Irena Starkówna, Zula Dywińska i Marja Biliżanka jako girlsy, p. Zbysław Woźniak jako inspicjent, p. Henryk Modrzewski jako kelner i Konstanty Pągowski jako „gruby pan“, wywiązali się ze swych ról znakomicie, tworząc zgrany zespół. Wszystkim artystom, biorącym udział w sztuce, należało się słowa uznania za doskonale opanowanie ról i pełną werwę grę. Zasługa to oczywiście także p. Wyrwicza - Wichrowskiego, który sztukę reżyserował. Dzięki p. Karolowi Fryczowi piękne dekoracje przyczyniły się wiele do ogólnego wrażenia, jakie sztuka wywarła na widzach. Kapelmistrzem był p. Bolesław Wallek-Walewski. Miłym urozmaiczeniem były popisy choreograficzne pod kierunkiem Eugeniusza Wojnara, oraz tańce solowe wykonane przez primabalerinę p. Irenę Soboltównę i p. Wojnara.

Dzięki swym walorom komedja Granichstädtena może liczyć na duże powodzenie w Krakowie.

Tadeusz Mildner

ZE SWIATA

Walter Macpherson, angielski lotnik-amator, startuje w barwach polskien na aparacie typu „Puss Moth”. Obok — jego towarzyszką, również doskonałą lotniczką, miss Slade.

Pomnik Nieznanego Senegalczyka

W dniu święta 2-go pułku Senegalczyków, a 34 rocznicę jego utworzenia, odbyła się w miejscowości Kati (Sudan — Afryka) uroczystość odsłonięcia pomnika „Nieznanego Senegalczyka”.

Cały pomnik z wyjątkiem tablicy marmurowej z napisem „Nieznanemu Senegalczykowi”, przywiezionej z Francji, został wzniesiony przez pułk z kamienia wydobytego na miejscu.

Podczas uroczystości, w której wzięły udział „oraz pierwszy zgromadzone razem cztery pułki senegalczyków oraz blisko 5 tysięcy tubylców, dowódca wojskowy Sudanu generał Murat wygłosił wzruszającą mowę, wielbiąc męstwo czarnych bohaterów.

Należy zaznaczyć, że w wielkiej wojnie brało udział 300.000 Senegalczyków, wstawiając się nadzwyczajną odwagą i wytrzymałością, walnie przyczyniając się do zwycięstwa państw centralnych.

Z tajników amerykańskich dostaw wojskowych

W Waszyngtonie pracuje od paru dni specjalna komisja senatorska, badająca działalność wielkich amerykańskich zakładów amunicyjnych.

Przy badaniu czynności firmy Driggs w Pittsburgu wyszły na jaw ciekawe szczegóły.

Przesłuchani świadkowie zeznali, że większość dostaw dla państw europejskich firma uzyskała dzięki temu, że zainteresowanym wręczane były dyskretnie „koperty” z odpowiednią zawartością.

Niemalą sensacją było oświadczenie samego Driggs'a, prezydenta odośnej firmy, który utrzymywał, że król angielski Jerzy V wpływał osobiście na ambasadora polskiego w Londynie w kierunku przyznania dostawy angielskiej fabryce Vickersa.

Informację tę zdementował natychmiast rząd polski w sposób zupełnie kategoryczny.

Czy wolno zjeść własną nogę?

Sąd belgijski w Boma (w belgijskim Kongo) miał niedawno niezwykłą sprawę do rozstrzygnięcia.

Oto do szpitala tamtejszego przywieziono kacyka któregoś szczepu indyjskiego z nogą tak strasznie pokaleczoną iż okazała się konieczna natychmiastowa amputacja.

Po szczęśliwie przeprowadzonej operacji pacjent zażądał przedewszystkiem kategorycznie, by mu wydano odciętą nogę. Żądaniu temu jednak odmówił dyrektor szpitala, znający dobrze tamtejsze stosunki i zwyczaje, wedle których czarny władca winien był osobiście... zjeść odciętą mu nogę.

Kacyk zawrzał usprawiedliwionym gniewem: nie mogło mu się wprost pomieścić w głowie, by nie miał prawa swobodnie dysponować kawałkiem własnego ciała.

Zawezwał do siebie tegoż adwokata, który też imieniem dostojnego czarnego klienta zaskarżył dyrekcję szpitala o zwrot nieprawnie zatrzymanej nogi.

I oczywiście — wygrał sprawę! Czy jednak „przedmiot sporu” w międzyczasie nie uległ już zepsuciu, — o tem kroniki milczą...

Niewolnice „wiecznej młodości”

Do najpopularniejszych osobistości Paryża należą dwie słynne piękności: Cecylie Sorel i Mistinguett kobiety, które przekroczyły już sześćdziesiątkę (jak to same otwarcie przyznają), a które mimo to czarują wszystkich swym młodociałym wyglądem.

Zdobyły „tajemnicę wiecznej młodości”... ale zdobyczą tę muszą opłacać co dnia ciężkimi ofiarami.

O ich trybie życia daje pewne wyobrażenie, wywiad, jakiego obie piękności udzieliły przedstawicielowi „United Press”:

— Artystka, — mówi Cecylja Sorel (w życiu prywatnym hr. de Sègur) musi prowadzić tryb życia żokleja i codzień dokładnie kontrolować swą wagę. Po wstaniu z łóżka odbywam najpierw szereg ćwiczeń gimnastycznych, celem „uformowania” ciała. Potem taniec, dla wyrobienia giętkości mięśni, — następnie długie i bolesne, ale nieodzowne masaż.

Po zimnym tuszu kładę się na chwilę i czytam. Potem śniadanie: smażone

mięso, kieliszek bordeaux i trochę owoców. Chleba nie jadam zupełnie.

A jeśli czasami dam się skusić na dobrą kolację, — nazajutrz muszę to należyście odpokutować: surowa djeta, — trochę letniej wody ze sokiem cytrynowym.

W równie żalostny ton uderza Mistinguett, słynna gwiazda „Folies Bergères”, właścicielka najpiękniejszych nóg na świecie:

— Życie artystki, to ciężka praca. Jakież męki muszę znosić po tańcu, kiedy mięśnie nóg mi sztywnieją. Wieszają mi za nogi na trapezie, a masażystka moja szczyplie mnie i szarpie, jakby mi chciała powrywać wszystkie członki. Tortury te trwają każdorazowo parę minut — i zawsze mam wrażenie, że chyba duszę wyzionę!

Ale „najpiękniejsze nogi” muszą być za wszelką cenę utrzymane w formie. Zresztą Mistinguett ubezpieczyła je w paru towarzystwach asekuracyjnych na ogromną sumę...

Muzykalne owady

Nie brak ich i u nas, żeby wspomnieć tylko o naszych świerszczach polnych, których muzyka rozbrzmiewa w ciepłe dni letnie, lub o przenikliwej, monotonnej a miłej muzyce „świerszcza za kominem”.

Śmiało jednak twierdzić można, że owe muzykalne owady nigdzie nie cieszą się taką popularnością i sympatią, jak w Japonii. W literaturze japońskiej owady te zajmują równie ważne stanowisko, jak u nas np. skowronki czy słowiki.

A posiada ich Japonia dużo, o rozmaitych poetycznych nazwach.

A więc „suzumushi”, owad - dzwonek, maleńkie stworzonko o czarnym grzbiecie a białym brzuszku, wydający dźwięki, przypominające do złudzenia głos małego srebrnego dzwonka. Akom-

panjuje mu inny owad „matsamushi”, posiadający podobne właściwości.

Istnieje też w Japonii specjalny gatunek świerszcza, zwany „Kutsuwamushi”, imitujący prawie całą orkiestrę: zaczyna od przenikliwego świstu, przypominającego świst lokomotywy, — poczem rozlegają się dźwięki kastanjetów, zakończonych wreszcie grubym basem gongów. Koncert taki trwa nieraz bez przerwy przez parę godzin.

Wreszcie jeszcze inny gatunek świerszcza, o wspaniałym zielonym ubarwieniu nosi nazwę „hataorisus’i” (owad tkacz). Owad ten w spoczynku wykonuje przednimi łapkami ruchy, przypominające gęsty tkacza przy swym ręcznym warsztacie, a muzyka jego naśladuje szmer czołenka tkackiego.

Ciekawy zakład

Jak wiadomo, dyplomaci obcy nudzą się strasznie w Moskwie, gdzie niema życia towarzyskiego w pojęciu europejskim. Zresztą trudności językowe utrudniają cudzoziemcom również korzystanie z przedstawień teatralnych.

Nowy ambasador Stanów Zjednoczonych, Bullitt, wskutek tych nudów, poszedł o dość niezwykły zakład z Prezesem Rady Komisarzy Ludowych, Mołotowem, który na jednym z bankietów oświadczył, że Rosjanie z większą łatwością opanowują wszelki obcy język, aniżeli jakiś cudzoziemiec język rosyjski. Ambasador Bullitt wziął to do serca i zaproponował, aby w ciągu roku Mołotow zechciał nauczyć się języka angielskiego, on zaś nauczył się rosyjskiego i poddał się wówczas egzaminowi, który będzie polegał na przetłumaczeniu analogicznych tekstów z jednego języka na drugi. Ciekawy będzie wynik tego rodzaju zakładu.

Rocznica Konfucjusza świętem państw. w Chinach

W ub. poniedziałek obchodzono uroczystości w Chinach rocznicę urodzin Konfucjusza jako święto narodowe. Z polecenia rządu nankińskiego, który wydał w tej sprawie odnośny dekret, wszystkie władze samorządowe miejskie i wiejskie urządziły tego dnia wielkie obchody.

Ustanowienie święta narodowego w rocznicę urodzin mistrza etyki starochińskiej i obrońcy dawnego patriarchalnego ustroju Chin, jest przejawem dążeń konserwatywnych rządu nankińskiego i zapowiedzią walki z postępnymi radykalizmem społecznym i dążeń modernistycznych.

„NA PALI DNIA

„Za jedne cztery grosze”

Co to jest cztery grosze? Nic. Nawet w dzisiejszych ciężkich czasach, kiedy to „człowiek liczy się z każdym groszem”... Ot rozwiewający się w powietrzu błękitny dymek papierosa — za cztery grosze.

Co innego, gdy taka „suma” wpadnie w łapy biurokratycznego smoka!

Exemplum:

Pewien obywatel Sosnowca otrzymał nakaz płatniczy, zapłaconia podatku od lo kalu w wysokości 1 zł 2 grosze. Kwotę wpłacił na konto w P. K. O., ale z drobnym opóźnieniem.

To wystarczyło.

W urzędzie stwierdzono, że za zwłokę należy się procent w wysokości... 4 grosze. Aparat biurokratyczny poszedł w ruch. Na olbrzymim blankiecie ze stu rubrykami wypisano, iż niepunktualny (o zgrozo!) podatnik pod rygorem przymusowego ściągnięcia go przez władze skarbowe, obowiązany jest w ciągu tyłu a tyłu dni wpłacić owe... 4 grosze. Ów groźny dokument urzędnik zaprezentował swemu przełożonemu w rachubie, następnie przedłożył do podpisu naczelnikowi wydziału i nakoniec najwyższej władzy miejskiej. Po dokonaniu tyłu ważnych formalności wręczono wreszcie bumagę woźnemu, który ją zawiózł tramwajem na drugi koniec miasta, co kosztowało 40 groszy, a więc DEWĘSIĘ RAZY WIĘCEJ, aniżeli oplewał nakaz płatniczy plus stracony czas.

„Za jedne cztery grosze”.

TADDY.

BIELIZNA

męska, krawaty, kapelusze oraz estetałe nowości w zakresie mody męskiej — po cenach najniższych poleca

R. MOKRZYCKI

Lwów, Rutowskiego 2

FUTRA

męskie damskie prześcigo-
nowuje letnią porą najta-
niej. Już nadeszły najnowsze żurnala. Mary-
zyna i Pracownia Futur Aleksandra Wróbla
Lwów, Halicka 20 tel. 57.04 1175

Elektryczność w gospodarstwie domowym

W związku z urządzoną przez Miejskie Zakłady Elektryczne we Lwowie na tegorocznych Targach Wschodnich wystawą, mającą na celu zademonstrowanie różnych możliwości stosowania energii elektrycznej w dziedzinie gospodarstwa domowego — zasięgniemy w dziale propagandy MZE szereg bliższych informacji, które dzielimy się z naszymi Czytelnikami. Na wzór Ameryki i całej Zach. Europy starają się wszystkie większe elektrownie w Polsce, a między niemi i lwowska udostępnić swoim odbiorcom, a przede wszystkim Panom domu, energię elektryczną, oddając ją po niskiej cenie dla celów gospodarstwa domowego.

Elektryczność, której istota była dotychczas niejako związana z pojęciem oświetlenia — znajduję bardzo szerokie zastosowanie przy zamianie na inne formy energii. Są nam wszystkim znane z opowiadań czy też z ilustracji elektryczne kuchnie, łazienki, zdumiewające elektryczne aparaty kuchenne, które same zmywają naczynia, piorą bieliznę itd. — za naciśnięciem guzika elektrycznego. W naszym pojęciu tego rodzaju urządzenia są w dzisiejszych czasach czemś zbyt luksusowym i prawie nieosiągalnym. Elektrownia miejska we Lwowie wypowiada obecnie kategoryczną wojnę pojęciu, jakoby elektryczność i jej stosowanie były luksusem. Przyznajemy, że wcho dziliśmy do Działu Propagandy MZE z dużą dozą sceptycyzmu lecz w trakcie rozmowy — w czasie pokazów i po skrupulatnym zbadaniu przedstawionych nam cyfr przekonaliśmy się, że stosowanie elektryczności w gospodarstwach domowych jest zupełnie dostępne nawet dla szerokiego ogółu i może wkrótce nadejść i takie czasy, że elektryfikacja gospodarstw domowych stanie się podobnie jak to ma miejsce na Zachodzie wprost koniecznością życiową. Elektrownia Lwowska wprowadziła nowy system taryfowania przy którym gotowanie, ogrzewanie wody, froterowanie, pranie i używanie różnych drobnych aparatów: jak radła, garnuszków elektr., żelazek itp. będzie dla każdego zupełnie dostępne. Naturalnie taryfa ta będzie obowiązywała tylko tych, którzy będą na nią reflektować i zgłoszą chęć korzystania z niej w Dziale Propagandy MZE przy ul. Czarnieckiego 5, gdzie udziela się zawsze wyczerpujących informacji o nowej taryfie, o cenach aparatów i kosztach ich używania. Z naszej strony, w pełnym przekonaniu o dobrych wynikach, popieramy nową akcję Elektrowni i mamy nadzieję, że Lwów nie pozostanie w tyle poza innymi miastami polskimi jak: Gdynia, Toruń, Poznań, Łódź, Piotrków — w których gospodarstwa domowe obsługiwane są w dużej mierze elektrycznością. Uważamy bowiem, że posiadanie takich dobrodziejstw jakimi są: kuchenka, piekarnik, buljer elektr., froterka itp. winno być celem każdej postępowej i gospodarnej Pani domu. (x)

Z KRAJU

47.000 Polaków poległo w walkach o niepodległość Polski

Ogłoszona została pierwsza oficjalna statystyka Polaków poległych w walce o ugruntowanie niepodległości Państwa Polskiego w okresie od 1918—1921 roku. Statystyka ta oparta jest na danych zebranych przez specjalne archiwum strat Wojska Polskiego przy Polskim Czerwonym Krzyżu.

Liczba poległych w walkach o niepodległość, których nazwiska zarejestrowane są w archiwum, wynosi 47.055 osób, 54.069 osób zginęło bez wieści, dotyczy to przeważnie poległych, których miejsce pochowania nie jest znane.

KURJER GOSPODARCZO-SPOŁECZNY

„Oddłużanie“...

W „Monitorze Polskim“ (nr. 205 z dnia 7 września) dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Kalisza wystawiła na licytację 27 obiektów w Kaliszu, Koninie, Sieradzu, Kole, Wieluniu, Zd. Woli, Stawiszynie, Kleczewie i Baszkach.

Konsumcja piwa w Polsce

W sierpniu br. browary polskie sprzedały na rynku wewnętrznym ogółem 125.000 hl. piwa wobec 116.000 hl w sierpniu 1933 roku.

Wysyłki piwa na rynek wewnętrzny w pierwszych 8 miesiącach br. wynosiły 757.000 hl., gdy w odpowiednim okresie 1933 r. tylko 732.000 hl.

Eksport był minimalny i ograniczał się tylko do kilku próbnych transakcji.

Co to są większe gospodarstwa rolne?

W Nr. 79 „Dziennika Ustaw“ z dnia 6 bm. ukazało się rozporządzenie ministra rolnictwa w sprawie określenia jakie gospodarstwa rolne uważa się za prowadzone w większym rozmiarze. W myśl tego rozporządzenia za gospodarstwa rolne, prowadzone w większym rozmiarze, należy uważać takie, które prowadzą rachunkowość rolniczą według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej przynajmniej przez okres dwóch lat przed zapisaniem do rejestru handlowego oraz wykażą na podstawie wspomnianej rachunkowości, że dochód brutto w okresie roku, poprzedzającego zapis do rejestru handlowego, wyniósł nie mniej, niż 50 tys. złotych.

Bilans handlowy w sierpniu

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. m. Gdańska według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w m-cu sierpniu b. r. wynosi:

Przywóz: 250.586 tonn, wartości 66 818 tys. zł., wywóz: 1.218.616 tonn, wartości 75.040 tys. zł., Saldo dodatnie w sierpniu wynosi 8.222 tys. zł.

Kto zostanie prezydentem krakowskiej Izby P. H.?

(g) Jak się dowiadujemy prezydentem krakowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej zostać ma inż. Jan Brzozowski, b. prezydent m. Lwowa a ostatnio dyrektor jaworznickich kopalń węgla.

Pan Brzozowski jest posem grupy B3 WR. W najbliższych dniach ustalony ma być kandydat na prezydenta lwowskiej Izby H. P.

Zupełny zastój...

Zdając sprawę z położenia gospodarczego w okręgu Izby przemysłowo-handlowej we Lwowie za miesiąc lipiec br. organ Izby „Wiadomości Gospodarcze“ (nr. 17 z dnia 5 września) donosi: „Miesiąc sprawozdawczy nie przyniósł żadnych poważniejszych wydarzeń gospodarczych w tut. okręgu. Szerąg

działów handlu w związku z sezonem martwym, wykazuje zupełny zastój. Intensywność produkcji w stosunku do dwóch ubiegłych miesięcy uległa pewnemu osłabieniu“.

Tak było w lipcu... w pełnym letnim sezonie... a co będzie w jesieni?

Nędza urzędnicza

Na posiedzeniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych w kierunku podjęcia szerokiej akcji, zmierzającej do uzyskania obniżki komornego. Wniosek nawołuje do szczegółowego zbadania tej sprawy. Inicjatorzy domagają się będą obniżki w wysokości około 20 proc.

Poruszono również zagadnienie oddłużenia pracowników państwowych.

W celu zbadania tego zagadnienia powołano specjalne komisje. Zadłużenie pracowników państwowych sięga około 600 milj. zł. tj. przeszło półrocznej ich pensji.

Jak widać widzimy obok oddłużenia rolnictwa wylania się oddłużenie kpiectwa, przemysłu, rzemiosła, a nawet... urzędników. Wszyscy toną w długach.

Wyniki konkursu wystaw sklepowych we Lwowie

Onegdaj wieczorem odbyło się decydujące posiedzenie członków jury dla rozstrzygnięcia konkursu wystaw sklepowych. Jury składało się z 8-miu osób, którym przewodniczył wiceprez. Schayer.

Po obliczeniu punktów klasyfikacyjnych (atrakcyjność, celowość, oświetlenie i ogólne wrażenie) pokazało się, że największą ilość punktów otrzymała firma Ludwik Zalewski (128). Po tej firmie najwięcej punktów (124) otrzymał „Dom Mody“, następnie „Hurtownia Tekstylna“ (Pfau) 119, Berta Stark 114, Bernfeld 114, Hieronim Welz 111.

Puhar srebrny przeto otrzymała w formie nagrody firma Ludwik Zalewski, a ponadto 50 zł. dla aranżera wystawy tej firmy. Dyplomy honorowe otrzymały następujące firmy: „Dom Mody“, „Hurtownia Tekstylna“, Berta Stark, Bernfeld i Hieronim Welz.

Wysokość ilości punktów otrzymały

firmy: Terich (107), S. Fisch (106), Trójkąt w kole (100), Leo (100), Bon Marche (100), Andre (98), Mieczysław Zaleski (97), Feil (95), Berger (87) i t. d.

Przyznać należy, że tegoroczny konkurs wystaw firm stał na wysokim poziomie, a w wielu wypadkach pobił swą atrakcyjnością okna stołeczne. Rozdanie nagród nastąpi za kilka dni w Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Zadłużenie samorządu polskiego

Według danych z kół oficjalnych zadłużenie samorządu polskiego wynosi w chwili obecnej 1 miliard 300 milionów złotych, z czego na kredyt długoterminowy przypada 1 miliard, zaś na kredyt krótkoterminowy 300 milj. zł. Roczna obsługa długów wynosi 15 proc. w rocznym ujęciu budżetowym.

Dolar i waluty

Bank Polski płacił za dolary 5,17—5,17½ zł. Giełda prywatna 5,18—5,18¾ zł. Dolary zł. notowano 8,92—8,94 zł., funty szterl. 26,50—26,55 zł. frank franc. 34,95 zł., frank szwaic. 1,72 zł., frank belg. 24,66 zł. gulden holend. 3,58 zł., korona czeska 22,00 zł., lej rum. 40,00 zł., lir włoski 45,80 zł. marka niem 1,95—1,96 szyling austr. 99—99 i pół zł., rubel żyty 45,80—46,00 zł.

GIEŁDA LWOWSKA
Giełda nabiałowa

Masło dserowe formowane w hurcie 2,30 zł., w detalu 2,60 zł., masło blokowane w hurcie 2,10 zł., w detalu 2,40 zł., masło II. sorty hurt. 1,90 zł., w detalu 2,20 zł., masło kuchenne hurt. 1,90 zł., detal 2,20 zł.

Ser edamski hurt. 1,80 zł., detal 2,60 zł., ser litewski hurt. 1,80 zł., detal 2,60 zł., ser ementalski hurt 3,70 zł., detal 4,00 zł.

Miód górski hurt. 2,80 zł., detal 3,00 zł., miód podolski 2,00 zł., detal 2,40 zł.

Jaja kopa 2,75 zł., detal 5,5 grosza.

Mleko hurt. 16 gr., detal 18 gr. we fiaskach 20 groszy.

Giełda warszawska.

Warszawa. 11. IX. 1934

3 proc. poz. budowlana	—
4 proc. poz. inwestycyjna	117.75
4 proc. poz. lwost. seryj.	—
5 proc. poz. konwersyjna	65.00
5 proc. poz. kolejowa	60.00
6 proc. poz. dolarowa	70.25
4 proc. poz. dolarowa	—
7 proc. poz. stabilizacyjna	—
10 proc. poz. kolejowa	—

Waluty i dewizy

Belgia	124.12	Praga	21.99
Gdańsk	172.95	Stockholm	—
Holandja	358.25	Szwajcaria	172.55
Londyn	26.16	Wiedeń	45.39
N. Jork	5.23.25	Berlin	209.75
Paryż	34.86.5		

Giełdy zagraniczne

Londyn. 11. IX			
N. Jork	5.00	Zurych	15.11.5
Paryż	75.09	Praga	118.37
Berlin	12.46	Budapeszt	—
Amsterdam	7.30.75	Bukareszt	—
Bruksela	21.10	Wiedeń	26.50
Rzym	57.65	Warszawa	26.18
Paryż. 11. IX			
Londyn	75.05	Praga	63.10
N. Jork	15.02	Bukareszt	15.15
Bruksela	35.6	Wiedeń	—
Rzym	130.20	Berlin	6.04
Zurych	49.5	Warszawa	—
Amsterdam	102.7.25		

LODOWNIE, naszynia Kuchenne oraz NARZĘDZIA, rękodzielniczo i techniczne wa wielkim wyborze poloca Henryk Werner, Kopernika 12, tel. 70-50 1225

PIOTR FREUCHEN

ESKIMOS

Autoryzowany przekład Ireny Łozińskiej

Jechał coraz dalej na północ. Każdym razem, gdy Arola wymienił nazwę miejscowości, w której znajdował się w danej chwili, inspektor wyimował wielki papier, na którym był kraj rysowany. Patrzał nań i mówił, że rzeczywiście tak jest. Skąd mógł o tem wiedzieć, on który przedtem nigdy tu nie był. A była to przecież płaska zatoka i nie można było zorientować się, gdzie jest lód, a gdzie ziemia i żalanych znaków nie było.

Jakże zmęczył się inspektor w końcu! Ale nie zmęczyło go chodzenie, gdyż był świetnie wytrenowany, tylko jednostajność życia. Śnieg, lód, zimno i ani jednego człowieka, z którymby można rozmawiać a nawet na myśl mu nie przyszło zniżać się do tych dwojga Eskimosów. Ale jednostajne dni, spędzone w domach śniegowych, codzienna jazda saniami, na szczęście miną niedługo i będzie mógł znowu rozpocząć przyjemne życie w prawdziwym domu i zająć się sprawą mordercy. Sprawa, dzięki której nazwisko jego będzie na ustach wszystkich Kanadyjczyków, a która przyniesie mu również oddawna oczekiwany awans.

„Dziś dojedziemy do Fullerton, do sierżanta Make“ powiedział Arola pewnego dnia rano. Nie był już wraz z Minik wrogo usposobiony do inspektora; przyzwyczaili się z czasem cboje do tej podróży i do tego człowieka. A niedługo przyjadą do stacji policyjnej w towarzystwie białego człowieka.

„Dzisiaj nie potrzebujesz już iść naprzód. Niedługo staniesz na miejscu!“

Ale inspektor był konsekwentny. O tem czy ma iść naprzód, sam decydował. I poszedł we wskazanym

76

kierunku. Niedługo ujrzeni żółte skały Fullerton. Arola i Minik nie gotowali tego dnia na swoje lampie. Byli tak przejęci powrotem, że zaledwo mogli przebrać po jednym keksie, ale pamiętali o włożeniu nowych futer. Wkrótce dogonili inspektora, który ujrzał już ślady sań na lodzie i siedł za nimi. Psy również były dobrze usposobione. Wszystko troje wsiedli na sanie a psy biegły coraz szybciej.

Mieszkańcy osady dojrzeni ich i wybiegli, żeby ich przywitać. Sanie zazgrzytały o kamienie i inspektor znalazł się na północnej stacji policyjnej.

„Halo sierżancie Make, jak wam się tu powodzi?“ „Doskonale. Cieszę się, że pana widzę. Proszę wejść do środka domu, trzeba się ogrzać i coś zjeść. Rzeczywiście odbył pan długą podróż; z samego południa! Przywozi pan jakie nowiny? Ma pan pocztę? A co pana sprowadziło tutaj?“

„Trochę nowin przywozłem... Ale pocztę nie mam. Wyjechałem w godzinę po powzięciu decyzji, a przyjechałem do was żeby wyjaśnić sprawę tego morderstwa.“

„Doskonale“, odpowiedział Make, „ale proszę najprzód wejść do pokoju i pozwolić nam jeść. Potem przedstawię panu całą sprawę.“

Weszli do domu. Wniesiono ogromny kociołek z herbata, miękki, biały chleb z masłem marmoladę z puszek i dymiący półmisek fasoli ze słoniną. Inspektor nie mógł stłumić w sobie świątecznego nastroju, gdy po tak długim przebywaniu w domach śniegowych, znowu ujrzał to wszystko. Siadł do stołu a policjanci poszli za jego przykładem. Ale Arola, gdy go również zaproszono do stołu, powiedział, że inspektor należy do tych, którzy nie lubią jeść razem z ludźmi.

„Niech i tak będzie“, pomyślał sierżant. „Nie chcemy zaraz rozpoczynać sporu. — W takim razie przyjdź, gdy my zjemy.“

Inspektor zjadał z apetytem. Jednak przyjemnie

było siedzieć w gronie rodaków. Rozmawiał i był bardzo miły. Ale nagle zapytał:

„A gdzie macie więźnia?“ „Więźnia?“ powtórzył pytanie sierżant. „Tak, mordercę. Gdzieście go zamknęli?“ „On nie był nigdy uwięziony. W tej chwili niema go w domu.“

Inspektor zerwał się z krzesła. „Mówi pan, że niema go w domu? Co to ma znaczyć? Więzień uciekł? Czy może pilnuje go kto?“

„Pojechał z kilku Eskimosami na polowanie na reny. Potrzeba nam świeżego mięsa a reny ciągną już na północ. Dlatego poszedł na polowanie w głąb kraju i zabawi tam kilka dni.“

Inspektor uderzył pięścią w stół. Gniew zmienił nagle wyraz jego twarzy.

„Co wy sobie myślicie, niedołęgi!“ zawołał do sierżanta. „Wysyłacie mordercę na kilka dni na polowanie! Czy powarjowaliście? A może tu jest cała banda spiskowców? Nie zobaczymy już mordercy. Przepowiadam panu, sierżancie, że zostanie pan zwolniony ze służby. Morderca uciekł, jednak będzie odnaleziony, już ja się o to postaram! Ale to wasza wina, że uciekł, a nie jego. Całkiem naturalne, że skorzystał ze sposobności.“

Sierżant Make zerwał się również. Dotąd jeszcze nikt mu tak nie nawymyślał. Wprawdzie to jego przełożony, ale Make był wściekły.

„Mała nie uciekł. Mała wróci. Przyrzekł mi, że nie ucieknie, a ja mam do niego zaufanie.“

Inspektor roześmiał się. „Mieć zaufanie do mordercy, do Eskimosa! Muszę panu powiedzieć, że dawanie takiej sposobności jest czemś wprost niedopuszczalnym. Pan, jako urzędnik policyjny pozwala więźniowi chodzić swobodnie? Wziął psy ze sobą?“

„Tak, zabrał wszystkie nasze psy“, odpowiedział Make. „ma je tam żywić tem co upoluje.“

C. d. n.

Najpierw dozbrojenie - potem pakt

Niemcy nie podpiszą Locarna wschodniego, ani nie wejdą do Ligi

PARYŻ, 10. 9. (PAT). Agencja Havasa donosi z Londynu, że charge d'affaires Rzeszy niemieckiej wręczył dziś w angielskim ministerstwie spraw zagranicznych memorandum, zawierające uwagi rządu niemieckiego w sprawie paktu wschodniego wzajemnej pomocy.

BERLIN, 10. 9. (PAT). Niemieckie Biuro Informacyjne podaje: Rząd Rzeszy niemieckiej po przeprowadzeniu dokładnych badań nad znanym planem tak zwanego paktu wschodniego, zako-

munikował obecnie rządowi, mającym w nim uczestniczyć, swoje stanowisko w tej sprawie.

W swoich uwagach o powyższym pakcie, rząd Rzeszy niemieckiej wypowiada się zasadniczo przeciw wszystkim w tym duchu, że nie widzi możliwości przystąpienia do tego rodzaju międzynarodowego systemu traktatów, dopóki jego własne uprawnienie na polu zbrojeń jest jeszcze kwestionowane przez pewne mocarstwa. Ten sam punkt widzenia jest również miarodajny dla sprawy przyszłego ustosunkowania się Niemiec wobec Ligi Narodów. Co się tyczy przewidzianego obowiązku uczestników paktu do udzielania sobie pomocy wojskowej, to rząd Rzeszy niemieckiej wskazał, że urzeczywistnienie tej myśli, nawiązującej do postarowień sankcyjnych w statucie Ligi Narodów, dotychczas napotykało stale we wszystkich rokowaniach międzynarodowych na nieprzewidywane trudności.

Niemcy, które z uwagi na swoje centralne położenie wśród wysoko uzbrojonych państw są zmuszone do szczególnej ostrożności, nie mogą przyjąć na siebie żadnego zobowiązania, mogącego

je wciągnąć do możliwego konfliktu na wschodzie i uczynić przypuszczalnym terenem wojny. Przewidziane w systemie paktów specjalne gwarancje Francji i ZSRR, nie wypływają z żadnej realnej potrzeby politycznej.

W każdym razie Niemcy nie mogą oczekiwać dla siebie żadnych korzyści od tego rodzaju gwarancji. Rząd Rzeszy niemieckiej uważa, że inne metody zabezpieczenia pokoju rokuja większe powodzenie, a z tego na pierwszym miejscu umowy dwustronne, nie odrzucając jednak również umów wielostronnych, tylko że punkt ciężkości musiałby przytem leżeć nie w automatycznym obowiązku udzielenia sobie wzajemnej pomocy w razie wojny, lecz w zobowiązaniu do nieagresji oraz w obowiązku konsultacji z interesowanymi w konflikcie mocarstwami. Te zobowiązania mogłyby zostać przekształcone w realne gwarancje pokoju w sensie pokojowego środka zapobiegawczego, przy czym nie byłyby one połączone z niebezpieczeństwem poważnego powikłania, jakie z całą pewnością musiałyby wynikać z proponowanego obecnie przez inne mocarstwa paktu wzajemnego poparcia.

Przeciw nadużywaniu mandatu radzieckiego

WARSZAWA, 10. 9. (Tel. wł. G.). Ministerstwo spraw wewn. wydało okólnik interpretujący przepisy art. 8 ustawy o zawieszaniu mandatów członków ciał ustawodawczych, o ile wyzyskują je dla korzyści własnych lub osób im bliskich.

Zawieszenie mandatu nastąpić winno nie tylko wtedy, gdy członek ciał samorządowych wchodzi w niedozwolone stosunki finansowe z samorządem, lecz także, gdy właścicielem przedsiębiorstwa, które czerpie korzyści ze stosunków z samorządem, jest ktoś z jego bliskich krewnych.

Attache włoski zwiedza Gdynię

GDYNIA, 10. 9. (PAT). Przybył tu włoski attache wojskowy płk. Marazzani w celu zwiedzenia portu i zaznajomienia się z polską marynarką wojenną. Gość był podejmowany przez dowództwo marynarki wojennej śniadaniem a następnie zwiedził port wojenny i handlowy.

Pomoc dla powodzian

WARSZAWA, 10. 9. (tel. wł. — G.). Pod nadzorem Izby Rolniczej Warszawskiej odbywa się obecnie wysyłka pszenicy siewnej dla poszkodowanych przez powódź w pow. dąbrowskim woj. krakowskiego. Wysyłka ta, której część już uskuteczono, obejmuje ogółem 24 wagonów pszenicy zakupywanych przezważnie na Kujawach przez fundusz komitetu pomocy ofiarom powodzi.

Strajk robotników portowych w Gdyni

GDYNIA, 10. 9. (PAT). Dziś w godzinach popołudniowych wybuchł w porcie gdyńskim częściowy strajk robotników portowych z powodu niezadowolonia z wydanych ostatnio przez władze zarządzeń, dotyczących pośrednictwa pracy. W porcie panuje spokój.

Bracia Adamowicze w Krakowie

KRAKÓW, 10. 9. (PAT). Dziś o godz. 16-tej na lotnisku Aeroklubu krakowskiego w Rakowicach wylądowali bracia Adamowicze. Na powitanie lotników przybyli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, oraz komitet przyjęcia. Bracia Adamowicze odjechali do kasyna 2 pułku lotniczego, gdzie odbyło się uroczyste wręczenie im honorowej odznaki 2 pułku lotniczego, poczem gościę podejmowali byli lampką wina w kasynie oficerskim.

Powrót ze Spitzbergen

WARSZAWA, 10. 9. (PAT). Powrócili tu czterej członkowie polskiej wyprawy polarnej na Spitzbergen, mjr. Zagrajski, inż. Biernacki, H. Mogilnicki i S. Siedlecki. Pozostali trzej członkowie wyprawy inż. Bernadzkiiewicz kpt. Zawadzki i dr. Różycki, udali się ze Sztokholmu do Oslo, celem omówienia wyników prac polarnych z prof. Höhlem, kierownikiem instytutu badań polarnych.

Drugie posiedzenie plenarne Ligi Narodów

GENEWA, 10. 9. (PAT). O godz. 17.30 Zgromadzenie Ligi zebrało się na drugie posiedzenie plenarne, na którym dokonano wyboru 6 wiceprzewodniczących. Wybrani zostali: sir John Simon, baron Aloisi, min. Barthou, kanclerz Schuschnigg, delegat Indji Aga Khan i jugosłowiański minister spraw zagr. Jewtisz. Zgromadzenie dokonało następnie podziału spraw, figurujących na porządku dziennym między poszczególne komisje. Wniosek polski odesłano do komisji politycznej.

Komisje Zgromadzenia zebrały się dziś popołudniu dla dokonania wyboru przewodniczących. Pierwsza komisja,

zajmująca się kwestjami prawnymi wybrała na przewodniczącego delegata polskiego min. Edwarda Raczyńskiego.

Minister Beck odbył dziś popołudniu rozmowę z przewodniczącym Konferencji Rozbrojeniowej.

PARYŻ, 10. 9. (PAT). Agencja Havasa donosi z Genewy, iż na skutek rokowań bezpośrednich pomiędzy Warszawą i Moskwą, rząd sowiecki stwierdził, iż wściebie jego do Ligi Narodów w niczem nie zmienia zobowiązań, wynikających z dwustronnych układów polsko-sowieckich.

„Morro-castle“ uległ zbrodniczemu podpaleniu?

N. JORK, 10. 9. (PAT). Z Asbury Park donoszą, że dziś rano w kadłubie zniszczonego przez pożar parowca Morro-castle nastąpiła straszna eksplozja. Przyczyną tajemniczej eksplozji są niewyjaśnione. Siła wybuchu była tak wielka, iż wyrzuciła na znaczną wysokość część okrętu oraz zwięglone urządzenie wewnętrzne.

Pierwszy oficer „Morro-castle“, nazwiskiem Warms, który objął dowództwo statku po śmierci kapitana Wilmore'a opowiadając o katastrofie oświadczył, że kpt. Wilmore zmarł na skutek niestrawności i choroby sercowej w przed-

dzień katastrofy. Panowała już wówczas silna burza. Zdaniem Warmsa, pożar powstał na skutek podpalenia. Warms zawiadomiony o wybuchu pożaru o godz. 2.35 wydał o godz. 3 rozkaz zaalarmowania załogi i obudzenia pasażerów. Warms twierdzi, że podczas poprzedniej podróży statku czynione były również próby podpalenia.

Szczątki statku „Morro-castle“ zagłębują się coraz bardziej w piasku. Po wybuchu, który nastąpił dziś rano, w przedniej części statku powstał nowy pożar, który trwa dotychczas.

Przeciw usuwaniu polskich górników

WARSZAWA, 10. 9. (Tel. wł. G.) Z Francji donoszą przedstawiciele federacji górników we Francji oraz nek. Jeracji górników we Francji oraz nek. ministerstwu pracy memoriał w sprawie masowego i bezwzględniego usuwania górników polskich.

Delegaci przedstawili sprawę zapomóg

dla bezrobotnych górników polskich w miejscowościach, w których nie ma funduszu bezrobocia, sprawę utrudnienia przy przechodzeniu bezrobotnych z przemysłu do rolnictwa, oraz szykanowanie przy wydawaniu kart tożsamości do pracy dla dzieci emigrantów.

Tragiczne skutki niedbalstwa właściciela kamienicy

SOSNOWIEC, 10. 9. (PAT). Dziś około godz. 16 wydarzyła się w Bedzynie w domu przy ul. 3 Maja 5 katastrofa budowlana, która pociągnęła za sobą tragiczne skutki. Balkon 2 piętra, na którym stało kilka osób, zawalił się i runął całym swym ciężarem na balkon pierwszego piętra, na którym również zgromadzonych było kilka osób. Bezpośrednio potem zatamata się balustrada balkonu 1 piętra i oba balkony padły na podwórze. Skutki były straszne. 8 osób odniosło ciężkie rany. Jedna ko-

bieta w kilka minut po wypadku zmarła, dwie osoby dogorywały. Rannych odwieziono do szpitala. Przyczyną katastrofy było przedziewienie trawersów podtrzymujących balkony. Właściciel kamienicy został zatrzymany przez policję.

Telegramy z ostatniej chwili na str. 1 i 2-giej

Karpiński leci dalej

CASABLANCA. Karpiński wystartował z Casablancą o godz. 22.20.

Płoczyński, który wystartował z Sidi bel Abbes o godz. 11.22, wylądował na lotnisku w Algierze o godz. 12.56.

Antysowiecka kampanja prasy mandzurskiej

MOSKWA, 10. 9. (PAT). Wedle doniesień prasy sowieckiej, zaciekle kampanja dzienników charbińskich przeciwko ZSRR nieustaje. „Wremia“ twierdzi, że bandyci, którzy napadli na pociąg Nr. 11 otrzymali japońskie karabiny ze sztabu Blüchera, co rzekomo mieli zeznać ujęci chunchuzi. Przedstawiciel japońskiego ministerstwa wojski miał oświadczyć, że zeznania aresztowanych kolejarzy sowieckich potwierdzają istnienie sowieckiego spisku na kolei, przyczem nawoływać miał do dalszych aresztowań wśród wyższych urzędników kolejowych. Prasa sowiecka powyższe groźby kwalifikuje jako „najnikczemniejszą kampanję“.

Zakończenie Zjazdu Zw. Miast Małopolskich

(g.) Wczoraj wieczorem zakończył swe obrady zjazd delegatów Związku Miast Małopolskich, uchwalając cały szereg rezolucyj przezważnie o charakterze finansowym. Na czoło rezolucyj wybija się protest b. prez. m. Lwowa inż. Jana Brzozowskiego przeciw ogłanianiu Małopolski z różnego rodzaju płacówek gospodarczych i społecznych i osadzeniu ich w Warszawie. Protest ten przeszedł jednogłośnie. Z kolei wybrano Zarząd, w skład którego weszło 23, a właściwie 21 członków, gdyż 2 członków pochodzi z kooptacji. Prezydium nowego Zarządu Związku Miast Małopolskich stanowią: prezydent Lwowa Drojanowski, jako prezes, zaś panowie: dr. Krogulski (Rzeszów), p. Chowaniec (Stanisławów), dr. Kubała (Lwów), prez. dr. Kaplicki (Kraków), jako wiceprezisi. Sekretarzem Związku został nadal p. radca Pawluk (Lwów).

Sprostowanie

WARSZAWA, 10. 9. (PAT). W związku z pogłoskami prasy opozycyjnej na tle sprawy żyrardowskiej, Polska Agencja Telegraficzna upoważniona została do kategorycznego stwierdzenia, iż nieprawda jest, jakoby przyznanie Towarzystwu Zakładów Żyrardowskich pewnych ulg w zakresie spłat należności miało związek z układami o drugą transzę pożyczki kolejowej. Sprawa tej transzy była już całkowicie wyjaśniona przedtem i żadnego związku między temi sprawami nie było. Żaden też z czynników rządowych nie uczynił nigdy p. senatora Targowskiego pośrednikiem między rządem a p. Bousac'iem i p. Targowski nie pośredniczył w żadnych absolutnie układach, mających za przedmiot sprawę żyrardowską.

3-DNIOWA WYCIECZKA DO WARSZAWY

Pociąg popularny do Warszawy na końcowy wyścig Challenge'u w dniu 16 września, odchodzi ze Lwowa dnia 15 bm. o godz. 21.00, Gródka Jagiellońskiego 21.35, Przemyśla 22.42, Jarosławia 23.22, Przeworska 23.40. Odjazd z Warszawy z dworca Warszawa-Główna dnia 17 bm. o godz. 23.39 — powrót do Lwowa 18 bm. o godz. 8.52. Cena zł. 21 — III. kl., zł. 29-70 — II. kl. — obejmuje: bilet kolejowy tam i z powrotem, bilet wstępu na lotnisko i program Challenge'u.

Karty uczestnictwa do nabycia tylko w Placówkach Orbisu we Lwowie, Przemyślu i Jarosławiu. Na żądanie wysyła Orbis karty uczestnictwa za zaliczeniem pocztowym na koszt zamawiającego. Posiadacz karty uczestnictwa, po jej przedłożeniu w biletowej kasie kolejowej, korzysta z 70 proc. niżki dojazdowej do Lwowa. Termin zgłoszeń do 14 września godz. 18.

DAJ GROSZ NA LOPP.

Okazyjnie do sprzedania

Nowoczesna jadalnia orzechowa, Sypialnia orzechowa, Gabinet palisandrowy, Klub skórzany, Tapczan, Antyczny salon biedermyerowski Salon złoty i wiedeński. Witryna Sekretarzyk, Fotele, Salon Turecki, Biurko, registratury kasa pancerna, Patefon, lampy stylowe, Obrazy, dywan perski, brzozy Dom Sztuki (Wiśniewska) Lwów, Fredry 1, tel. 84-78.

2584

MEBLE

pierwszorzędne wykonanie. Jadalnie, Sypialnie, Gabinety, Pokoje kombinowane, Tapczany, Kluby, nowoczesne fotele, materace i dekoracja wnętrz po cenach niebywale niskich poleca Wiedeńska wytwórnia JANA ORTNERA Lwów, SYKSTUSKA 41 — Telefa 92-79. 1055

WYTWÓRNI INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH FRANCISZEK NIEWCZYK Lwów, ul. Gródecka 2 B Telefon Nr. 25-76 poleca rasne z dobroci wszelkie instrumenty muzyczne przybory do instrumentów po cenach konkurencyjnych. Przyjmuje naprawy instrumentów i gramofonów. Cennik na żądanie. 1487

Zakład Techniczno-dentystyczny Franciszka Rosyka LWOW, ul. BIEŁOWSKIEGO 5/II. tel. 67-02. 1501

Dentysta JOZEF SELZER przyjmuje obecnie ul. I. Sapiehy 25. Przyjezdnych z prowincji ułatwia się do 24 godzin 1524

Ceny zniżone

MEBLE

sypialnie, jadalnie, gabinety z własnej Wytwórni poleca EDWARD 703

KLEBAN

Lwów. ul. Czarneckiego 2. — Tel. 70-45.

Łóżka

dzienne białe lakierowane 25, kuchenne 8, polowe 15, siatkowe 20, siatki drewniane 18, materace 3 poduszki 14, 3 poduszki włosienne 4, otomany 30, kanapki 30, fabryka ZAKS Lwów, Litdega 6 — tel. 79-99. 527

FUTRA

damskie - męskie przerabia modernizuje po cenach przystępnych Pracownia Futur M. KWAŚNICKIEGO Lwów, pl. Marjański 5. I p. (Galerja Marjańska, 1421

Tel. 54-63.

Zygmunt KUZNIEWICZ

Bandażysta i ortopedysta

Lwów, ulica Gródecka 1. 2 b.

Poleca własnego wyrobu sztuczne nogi i ręce, aparaty i gąsery ortopedyczne, prototypy, opaski przepuklinowe, pasy brzośne, brzoza bandaże wszelkiego rodzaju. 1199

Dla Pań usługa damska.

Towary Bławatne

Woolny, jedwabie, płótna, pościel

Największy wybór Najniższe ceny

1236 Fp. ORZECHOWSKI

Telefon 25-55 Lwów, Rynek 29.

»Ogłoszenia drobne«

Każdy wyraz 10 groszy. — Ogłoszenia niehandlowe do 10 wyrazów 30 gr., dla poszuk. pracy do 15 wyrazów 30 gr.

Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów. Ogłoszenia reklamowe wśród drobnych kosztują za 1 mm. 1 łam. 30 gr

Kupnia Fortepian

krzyżowy lub pianino kupię gotową. Nowacki, Lwów, Piłsudskiego 17 15209

Sprzedanie Willa-kamienica

dobro miejsce, pełny komfort, ogród kwiatowy, warzywoy, wkład 35.000 zgłoszenia „Zet-Ka“ do Kurjera Lwów, Zimerowicza 10. 24834

Wspaniała

materia meblowa jedwabna styl empire złoto-zółta do sprzedania Lwów, Nabelaka 45 m. 4, godz. 4-6. 24848

Do sprzedania

grobowiec l. 27 na ementarzu Lyczakowakim. Miejsce pierwszorzędne. Wiadomość Perier. Lwów. Piękarska 97 lub oferty Kurjer, Lwów, Zimerowicza 10 pod „Lwów“. 24849

Nie wyrzucajcie

Swoich Pieniędy, kupując tandetę sklepową lecz wprost w źródła, Firma SANDKER, wytwórnia mebli i tapicernia, Łona Sapiehy 34, poleca swe wyroby suszone na własnej suszarni i pierwszorzędnego gatunku. Sypialnie, Jadalnie, Salony, Pokoje męskie, urządzienia kuchenne, Otomany, Bufalki, Krzesła, Tapczany i wszelkie inne wedle najnowszych wzorów po cenach bardzo niskich dogodnych spłatach. Uwaga! Każdy kupujący korzysta po roku z bezpłatnego odnowienia mebli. Uwaga na tirmę SANDKER Lwów. L. Sapiehy 34. 24838

Motocykle

nowe „F. N.“ „Norton“ „Sarclole“ „Raleigh“ oraz używane, wszelkie części motocyklowe, rowery, artykuły tenisowe poleca Autosport, Lwów, Słowackiego 2. 773

Fortepiany

pianina używane najtaniej sprzedaje wypożycza Kubessa, Lwów Rynek 9. 24555

Handeles

nie zapłaci tyle za używane ubrania, palta, buciki itp. przedmioty — ile zapłaciłby bezpośrednio nabywca — konsument tych rzeczy. Jedno lub dwa ogłoszenia (do 10 słów 30 groszy) w niniejszej rubryce da Ci moc nabywców — za sposób zadowolnia. europejski. 24646

Róża cukrowa krzaki 50--80 gr. sprzedaje Lwów, Lyczakowska 91 24847

Styki wyścigowe angielskie od 18 z 12 gatunków 24848

Walichiewicz Lwów, Kepernika 2. 144

Mieszkania

W tej rubryce umieszczamy ogłoszenia o wolnych mieszkaniach oraz poszukujących mieszkań — do 10 słów 2 razy bezpłatnie

Pokój z alkową, łazienka, rechaud gazowym, osobnym wejściem z klatki schodowej Lwów, Kochanowskiego 95/4 1—17. 24845

Mieszkanie czteropokojowe pełny komfort, od października do wynajęcia Lwów, Zyblikiewicza 41 drzwi 4 24844

2-pokojowe mieszkanie zaraz wynajmę, Kwiatkowska 4/m. 3. 24841

Pokój kuchnia przedsiemek, elektryka, parter wynajmę. Lwów, Jenowska 31 gospodarz. 24845

Stacja dla bezdziałnych. Lwów, ul. Warneńczyka 12. 24837

3 pokoje komfort dzielnic szósta poszukuje urzędnik państwowy. Listy Administracja Kurjera Lwów, Zimerowicza 10 „Wyższy — państwowiec“. 24838

85 złotych 2-3 pokoje kuchnia półkomfort rządowcem wynajmę. Lwów, Dwernickiego 46 11—13. 24831

3 pokoje pełnokomfortowe III piętro do wynajęcia. Lwów, Medrzycewskiej 16. 24807

Pokój lub pokój z kuchnią nieumeblowany poszukiwany. Zgłoszenia do Kurjera Lwów, Zimer. 10 pod „Urzędnicza pryw.“. 24779

Pokój z kuchnią Lwów, Zamojskiego 7 I p. 24779

Nabelaka 67/II p. Lwów. 4 pokoje z komfortem. 24780

Do wynajęcia 3-pokojowe komfortowe mieszkanie Lwów, Pohulanka 12. Oglądać od 11—13-ej 24749

W Goshem (Stan nowojorski) odbyły się wyścigi kłusowe, które zgromadziły nielwywale podobno tłumy publiczności. a z których zwycięzcą wyszedł książę Hall.

3 pokoje kuchnia, komfort, słoneczne śródmieście do wynajęcia, wiadomość Seyfarth Lwów, Akademicka 6. 24767

Inżynier poszukuje mieszkania 5-pokojowego okolice ulic Listopada, Potockiego. Oferty telefonicznie 10.00. 24619

Poszukuję pięciu pokoi z magazynem. — zgłoszenia tel. 52-35. 24785

Poszukuję zaraz pokoju z przedpokojem możliwie z łazienką bliżej śródmieścia. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 dla „N. M.“. 24803

Pokoje umébl.

2 Panem do wynajęcia osobny pokój przy inteligentnej rodzinie wraz z pełnym utrzymaniem. Oglądać od 2-4 Lwów, Japońska 5 parter 15241

3-pokojowe kuchnia, komfort zaraz do wynajęcia Lwów, Warneńczyka 24794

W Goshem (Stan nowojorski) odbyły się wyścigi kłusowe, które zgromadziły nielwywale podobno tłumy publiczności. a z których zwycięzcą wyszedł książę Hall.

Kulturalny sposób ogłaszania wolnych pokoi umeblowanych — to ogłoszenie w dzienniku (w „Kurjerze“ do 10 słów 2 razy bezpłatnie); oszczędanie miasta za pomocą lepienia kartek z ogłoszeniami na rynkach i murach domów jest niekulturalne i karalne według odosobnych rozporządzeń Prezydium Zarządu miasta. 18967

Pokój duży balkonowy umeblowany dla 1 lub 2 panów na stanowisku Lwów, Piękarska 34 m. 6 24816

Poszukuje pokoju dla paniarki inteligentna rodzina. Utrzymanie, fortepian, bliska kasaerwaterjum. Rada — poste restante Sambor. 24817

Poszukuję pokoju wprost z klatki. Listy Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Urzednik“. 24819

Poszukuję pokoju kawalerskiego z uryciem łazienki z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Urzednik samorządowy“. 24823

Poszukuję frontowy, umeblowany balkon, zaraz do wynajęcia. Lwów, Zyblikiewicza 41 drzwi 4. 24843

Pokój (stacja) parter oficynowy do wynajęcia Lwów, Cherażczyzna 24791

Pokój kawalerski, Lwów, Kącik 18/II. 24810

Pokój frontowy umeblowany wynajmę. Lwów, Lelewela 17/I prawy. 24809

Wynajmę pokój umeblowany panem (dom) Lwów, Jacka 4 m. 10. 24808

Pokój duży balkonowy umeblowany. Lwów, Zefii 3 drzwi 7. 24782

Pokój kawalerski rządajkowi państwowemu wynajmę. Lwów, Domsa 2 I p. Gospodyn. 24783

Pokój komfortowy umeblowany słoneczny, telefon. Lwów, Zyblikiewicza 26/5. 24722

2 pokoje komfortowe, niekrepujące Lwów ul. Krasiońskiego 29/2 — właścicielka. 24793

Lokale Lokale na Pracowiać malarzka. Listy Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Czynasz zapewniony“. 24846

Pokój umeblowany osobne wejście Panu dobrze sytuowanemu wynajmę Lwów, Paulinów 1 drzwi 5. 24774

Oficerska 12 Lwów, pokój umeblowany z utrzymaniem lub bez. 24781

Pokój komfortowy umeblowany, łazienka, telefon, willa, wynajmę gospodarz, Lwów, Janowska 31.

Pokój umeblowany, osobne na stanowisku, Lwów, Friedrichów 7, m. 6, między 12—17-tą. 24843

Do wynajęcia pokój kawalerski, Lwów, Kącik 18/II. 24810

Pokój frontowy umeblowany wynajmę. Lwów, Lelewela 17/I prawy. 24809

Wynajmę pokój umeblowany panem (dom) Lwów, Jacka 4 m. 10. 24808

Pokój duży balkonowy umeblowany. Lwów, Zefii 3 drzwi 7. 24782

Pokój kawalerski rządajkowi państwowemu wynajmę. Lwów, Domsa 2 I p. Gospodyn. 24783

Pokój komfortowy umeblowany słoneczny, telefon. Lwów, Zyblikiewicza 26/5. 24722

2 pokoje komfortowe, niekrepujące Lwów ul. Krasiońskiego 29/2 — właścicielka. 24793

Lokale Lokale na Pracowiać malarzka. Listy Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Czynasz zapewniony“. 24846

Poszukuję pokoju kawalerskiego z uryciem łazienki z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Urzednik samorządowy“. 24823

Poszukuję frontowy, umeblowany balkon, zaraz do wynajęcia. Lwów, Cherażczyzna 24791

Poszukuję pokoju kawalerskiego z uryciem łazienki z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimerowicza 10 pod „Urzednik samorządowy“. 24823

Poszukuję frontowy, umeblowany balkon, zaraz do wynajęcia. Lwów, Cherażczyzna 24791

Stenotypistka

stenografka z praktyką poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia do Administracji Kurjera Lwów, pod „Bez wymagań” 24770

Z dobrimi

świadectwami poszukuje posady dla dzieci ze sprzętami lub do wszystkiego do mlekiej rodziny Lwów, Teresy 12/1 Prof. Iaszkowcy. 24786

Urzędnicza

z praktyką i pisaniem za mazyńskie poszukuje posady w notariacie — lub innej pod „Dobre świadectwo” do Admin. Kurjera Lwów, Zimer. 10. 24778

Kucharka

pracowita uczciwa z b. dobrem gotowaniem poszukuje pracy warunki skromne. Zł. Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 pod „Maria”. 2478

Znana

miła nauczycielka francuskiego rytmiki zajmie się dziećmi, młodzieżą. Zgłoszenia „Mieszkanie lub wynagrodzenie” Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 24 02

Sierota

młoda zdrowa dziewczyna pracowita uczciwa poszukuje jakiegokolwiek pracy od zaraz Lwów Plac Gasińskiego 10 m. 5 bezna Keshanowskiego. 2478

Angielskiego

lekcyj udziela po cenasa przystępnych zbiorowo lub pojedynczo. Marja Romiszewska, Lwów, Chodkiewicza 5/1 p. Informacje telefoniczne 90-94. 24850

Samodzielna

buchalterka stenotypistka polsko-niemiecka z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia „Ruch” Kraków, Szczerpańska „Stenografika”. 1867

Kucharka

ma dobre polecenia szuka pracy do wszystkiego z praniem. Łask. zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 pod „Długoletnia świadectwa”. 24851

Dziewczyna

Pałka zdrowa, meralna, pracowita poszukuje miejsca do małej rodziny lub do dzieci. Zgłoszenia Dr. Bieszkowski, Lwów, Słowackiego 18 m. 7. 2475

Młoda

panienka z maturą gimnazjalną, poszukuje praktyki biurowej. Łaskawe zgłoszenia do Admin. Kurjera Lwowskiego „J. S.” 2482

Wolne posady

Ogłoszenia w tej rubryce umieszczamy do 15 słów bezpłatnie

Poszukuję

służącej do wszystkiego z b. dobrem gotowaniem od zaraz 2 osoby na wyjazd Lwów, Łyczakowska 111 m. 6. 24804

Absolwentka

gimnazjum — 8 letnia praktyka łacina, francuski, niemiecki, ruski — udziela korepetycji i przygotowuje do egzaminów z zakresu szkół powszechnych. Listy Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 pod „Hosaa”. 24822

Kucharza

służącego po kawalersku przyjmie zarząd majątku Lubów p. Waroż. 24728

Poszukuje się

akwizytorów ubezpieczeniowych we Lwowie i na prowincji. Oferty Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 „Praca”. 24828

Pokojowa

młoda, uczciwa, spokojna demeterka, pracowita poszukuje pracy zaraz. Łask. zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 pod „Młoda pokojowa”. 24829

Nauczycielki

języka francuskiego, prawa nauczania w gimnazjach doskonała kowersacja francuska poszukuje Biuro Marji Rechter, Lwów, Kochanowskiego 37. 24812

Kucharka

w średnim wieku szuka posady do wszystkiego, chętna do dwóch osób, dobre polecenia. Listy Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 „Rzetelna”. 24820

Ekspedjentki

poszukuje zaraz pralnia „Alba”, Lwów, Kochanowskiego 7. Zgłoszenia od godz. 6-tej. 24830

Urzędnik

buchalter, poszukuje pokoju umebłowanego z komfortem, wzmacnia za prowadzenie buchalterji. Zgłoszenia pisemne Kurjer pod „Wyz. wykształcenie handlowe”. 24824

Dochodząca

czysta, zwinną, z praniem i gotowaniem. Zgłosz się od 15—16, Lwów, Stryjska 4, parter lewy. 24811

Samotna

dobrej prezencji, doskonała gotująca, konserwuje, kilkuletnie świadectwa z dobrych domów poszukuje posady samodzielnej gospodyni, kucharzki. Oferty pisemne Burskowska p. Bazar k/Czortkowska — (Gospodyni). 2478

Dochodząca

zwinną z świadectwami potrzebną. Lwów, Lenartowicza 9 parter m. 3. 24806

Oszczędna

gospodyni, dobrze gotująca, lubiąca gospodarstwo wiejskie potrzebna na wieś do wszystkiego. Zgłoszenia Lwów, Zimorowicza 10 pod „Leśnictwo”. 24825

Wpisy

na kursa Kreju, Szwelei Modelowania przyjmuje Szkoła Krawiecka Damskiego M. Kozłowska, Lwów, Akademicka 22, tel. 35-43 24801

Rutynowana

nauczycielka muzyki oraz angielskiego (kurs zagraniczny) poszukuje lekcyj, ewentualnie za mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer Lwów, Zimorowicza 10 „Z. S.”. 24799

Kurs

klasy Pierwszej Gimnazjalnej dla uczniów, którzy nie zdali egzaminu wstępnego do gimnazjum powstaje. Wiadomość w Prywatnym gimnazjum im. H. Jordana, Lwów, ul. św. Mikołaja 16. 1469

Wpisy

na kursa Kreju, Szwelei Modelowania przyjmuje Szkoła Krawiecka Damskiego M. Kozłowska, Lwów, Akademicka 22, tel. 35-43 24801

Kurs

klasy Pierwszej Gimnazjalnej dla uczniów, którzy nie zdali egzaminu wstępnego do gimnazjum powstaje. Wiadomość w Prywatnym gimnazjum im. H. Jordana, Lwów, ul. św. Mikołaja 16. 1469

Brylantowy pierścionek od 30 zł. u WANDERA, Lwów, Szachochy 1 bezna Kopernika. Kupuję złote zęby, złoto, srebro i karłki zastawicze. Płacę najwięcej. 1405

CYMA

H. GUTTERMAN Lwów STENOGRAFIKA

Urządzenia

oświetlenia elektrycznego, dzwonek, telefonów, gromochrony, wykonuje tanio i solidnie. „Elektra” Lwów, Pasz Mikołajski tel. 10-85 1144

Wytwórnia pantofli

i napuczy „Ibis” dawniej Lwów, Wronowska, obecnie Mickiewicza 26. 1457

Czy żyjesz

by tylko żyć? Życie ma swoje powaby, życie można wykorzystać. Dla mądrego nigdy nie jest za późno! Można żyć, tworzyć i radować się! Trzeba jednak umieć dużo zarabiać. Stosując zasadę: wielki obrót — mały zysk i reklamując się stale i celowo w Kurjerze Lwowskim narwat w obecnych czasach można zarabiać. 24047

Okazyjnie do nabycia PARCELA

w pięknej, uregulowanej dzielnicy, o obszarze 185 sążni.

Bliższa wiadomość: Lwów, Mochnackiego 48. Tel. 7-40

Wydrukowana

Przed wyjazdem

na wywczaszy zapewnijcie sobie mieszkanie w pensjonatach znanych Wam z ogłoszeń w „Kurjerze”. Nie zapomnijcie również o zapewnieniu sobie regularnej dostawy „Kuriera”. 18965

Różne

Lwów, ul. Zyblikiewicza 2 I p. drzwi 2. Przepisywanie na maszynie. Strona 20 gr. Kopje 5 gr. również w języku niemieckim i franc. 1106

Worochta

Wytworny 46 pokojowy hotel — pensjonat „Złoty Róg”. Najpiękniejsze położenie, dobre wyposażenie, wykwintna kuchnia, pokoja słoneczna werandowe. Zdalą od kurzu i gwaru. Obok plaża Prutu. 17256

Automobiliści

Motocykliści, Warsztatowcy, kupujecie tkaki, pierścienie, helcy, wentyle w składzie fabrycznym. Składowca Open MICHELIN Lwów, Pasz Mikołajski tel. 039. Wszystkie wymiary stale na składzie. 976

Kufry

walizki, teczki, torbki damskie najsolidniej naprawia, odnawia — Barasz, Lwów, Zimorowicza 7. 194

Ubrania ochronne

dla szkół technicznych oraz mundury P. W. bajecznie tanio jedynie w Wytwórnii „Centrum”, Lwów, Skarbowska 4, naprzeciw kina „Atlantic” 1407

Albumy

DYPLOMY i adresy honorowe, księgi pamiątkowe, OPRAWY REPREZENTACYJNE i bibliofilskie — wykonuje artysta introligator KRZYWIECKI Lwów, Leona Sapiehy 28. 1351

Towarzystwo

Ubezpieczeń Wzajemnych na Wypadek Choroby w Warszawie, ul. Pierackiego 14 poszukuje kierownika oddziału. Oferty z podaniem referencji i dowodami produkcji — składać w Dyrekcji. 1425

KRYZYS PRZETRZĄSZ

znośnie, ogłaszając się

W „KURJERZE”

Emerycy - bezrobotni

znajdą popłatne zajęcia prowizyjne. Zgłoszenia Lwów, ul. Mochnackiego 48 między 10—12 rano.

Spieszmy do katolickiego MAGAZYNU OBUWIA „JOT-ES”

Lwów, pl. Kapitulny 2 i p. zaopatrzyć się w najnowsze jesienne fasony. Obuwie męskie, damskie i dziecięce znane ze swej solidności — po cenach najniższych 591

Do studenckich

legitymacji fotografie wykonuje szybko Skórski Kopernika 22. 24734

Szyje

suknie damskie pierwszorzędne wykonanie, ceny niskie. Lwów, Łyczakowska 98. 24777

Meble

do wszelkich pokoi najkierzystniej nie być można W WYTWRNI MEBLI Fr. Zielińskiego, Lwów, Kollataja 5 w podwórzu. Stale na składzie. Wielki wybór ANTYKOW. 249

Wszelkie

przedmioty antyczne kupuje sprzedaje Handel starożytności Jaroszewski Lwów Romanowicza 9. 24723

Pracownia szklarska

B, Stelmacha, Lwów, Koperalka 22, tel. 45-79 wykonuje wszelkie roboty szklarskie. Polecia wielki wybór ram i karniszów najnowszych wzorów po cenach najniższych. 1126

Humor zagraniczny

— A ty, malutki, chcesz zostać artystą, jak tatuś?
— O nie. Ja chce zarabiać pieniądze.
(Life — N. York). S

Biedania do nitzego nie prowadzą

Nie narzekajmy stale na drożyznę, na podatki, na złe czasy. Nie zwalajmy win na innych! Bądź lepszym od innych, bądź tym, który umie patrzeć z ufnością w przyszłość, i tak pracować, ażeby móc derablać się coraz więcej!

Nie martw się!

CENNIK OGŁOSZENI:

Reklamy w tekście	Różne reklamy:	Ogłoszenia drobne:	UWAGI:
Na 1-szej stronie . . . . . zł. 150	Komunikaty i artykuły reklamowe . . . . . zł. 1.—	Ogłoszenia za tekstem za mm. . . . . zł. 0:30	Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upewniają do zadanego zwrotu gotówki ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się. Zniżek nie udziela się. Reklamacje miejscowe uwzględnia się do dni 3-ch, zamiejscowe do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia. Za egzemplarz dowodowe liczy się 25 gr. Ogłoszenia do numeru bież. przyjmuje się do godz. 16-ej.
Cała 1-sza strona . . . . . „ 1200—	Na stronie kronikarskiej . . . . . „ 0:80	Na ost. stronie i wśród drob. (6 lam.) „ 0:30	
Na 2-giej i 3-ej stronie . . . . . „ 0:80	W dodatku literacko-naukowym . . . . . „ 1—	Ogłoszenia drobne za słowo . . . . . „ 0:10	
Cała 2-ga lub 3-cia strona . . . . . „ 800—	Nekrologi do 200 mm. . . . . „ 0:50	Matrymonjalne . . . . . „ 0:20	
na dalszych stronach tekstu . . . . . „ 0:70	300 „ . . . . . „ 0:80	Dla poszukujących pracy za słowo . . . . . „ 0:03	
Cała strona . . . . . „ 600—	„ powyżej 300 mm. . . . . „ 1—	Drobne ogłosz. przyjmuje się tylko za gotówkę.	

Podlega obliczeniu jest 1 mm w 1 łamie. Podwyżka cen ogłoszeń może nastąpić w każdym czasie i obowiązują także te ogłoszenia, które zostały zamówione poprzednio, a nie były zgóry zapłacone. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 proc. — Za układ tabelaryczny dolicza się 50 proc. Ogłoszenia w numerach świątecznych i niedzielnych kosztują o 20% drożej.